

КЕЛИШИЛГАН
Самарқанд бошланғич касаба уюшмаси
күмитаси раиси Х.Тўхтаев

САМАРҚАНД ДАВЛАТ УНИВЕРСИТЕТИ ИЧКИ ТАРТИБ-ҚОИДАЛАРИ

САМАРҚАНД 2020

САМАРҚАНД ДАВЛАТ УНИВЕРСИТЕТИ ИЧКИ ТАРТИБ-ҚОИДАЛАРИ

I. Умумий қоидалар.

1.1. Самарқанд Давлат университети ички тартиб-қоидалари Ўзбекистон Республикасининг “Таълим тўғрисида”ти Қонуни, “Кадрлар тайёрлаш миллий дастури”, Ўзбекистон Республикаси Меҳнат Кодекси, Ўзбекистон Республикаси Президентининг Қарорлари, Фармонлари, Фармойишлари, Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг олий таълим тизимини такомиллаштиришга йўналтирилган қарорлари, фармойишлари, Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирлигининг норматив-хуқуқий хужжатлари, шунингдек, Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги томонидан 1999 йил 14 июнда 746-тартиб рақами билан рўйхатга олинган “Корхона, муассаса, ташкилот ички меҳнат тартибининг намунавий қоидалари”га мувофиқ ишлаб чиқилган.

1.2. Самарқанд Давлат университетининг (кейинги ўринларда матнда муассаса деб юритилади) Ички тартиб-қоидалари:

- а) ходимларга нисбатан меҳнат шартномасини тузиш, ўзгартириш ва бекор қилишни, иш вақти ва дам олиш вақтидан фойдаланишни;
- б) талабалар, докторант ва мустақил изланувчилар, тингловчиларга (кейинги ўринларда матнда таълим олувчилар деб юритилади) нисбатан: ўқиши жараёнини ташкил этишни, уларни ўқишига қабул қилишни, бошқа таълим йўналишига ўқишини кўчиришни, қайта тиклашни ва ўқищдан четлаштиришни, ҳомиладорлик ва ундан кейин бериладиган таътилларидан, бола парваришилаш таътилларидан фойдаланишни, меҳнат ва ўкув интизомини, иш берувчи билан ходим ҳамда таълим олувчилар ўртасида юзага келадиган бошқа хуқуқий муносабатлар билан боғлиқ масалаларни тартибга соладиган асосий норматив хужжат ҳисобланади.

1.3. Қоидалар университет бошлангич касаба уюшмаси қўмитаси билан келишиб, ректор томонидан тасдиқланган кундан бошлаб кучга киради ва амалда қўлланилади.

1.4. Қоидаларга риоя қилиш иш берувчи, ходим ҳамда таълим олувчилар учун мажбурий ҳисобланади, уни бажармаслик қонунчиликда белгиланган тартибда жавобгарликка тортиш учун асос бўлиб хизмат қиласди.

2. Ректорнинг мажбуриятлари.

2.1. Ўзбекистон Республикаси Қонунлари, Президент Қарорлари, Олий Мажлис ва Вазирлар Маҳкамасининг таълим ва ёш авлодни тарбиялаш соҳасидаги қарорларини амалга оширишни ташкил этиш.

2.2. “Кадрлар тайёрлаш миллий дастури” тадбирларини босқичма-босқич амалга оширишда Давлат таълим стандартлари бажарилишини таъминлаш.

2.3. Ходимларнинг меҳнатини, таълим олувчиларнинг ўқишини ташкил этиш, ўқиши сифати ва самарадорлигини ошириш ҳамда меҳнат унумдорлигини юксалтириш, шунингдек, қонун хужжатлари ва бошқа норматив-хуқуқий

хужжатларда, меҳнат шартномасида, тўлов-контракт асосида мутахассис тайёрлаш бўйича шартномада кўзда тутилган шарт-шароитларни яратиш.

2.4. Ходимга у бажарган иш учун белгиланган меҳнатга ҳақ тўлаш шартларига мувофиқ ўз вақтида ва тўлиқ ҳажмда ҳақ тўлаш ҳамда таълим олувчилар стипендияларининг белгиланган муддатда берилишини таъминлаш.

2.5. Меҳнат, ижро ва ўқув интизомини, меҳнатни муҳофаза қилиш шарт-шароитини таъминлаш.

2.6. Қонунчиликда кўзда тутилган тартибга мувофиқ хўжалик ва молия-иқтисодиёт фаолиятини бошқариш, таълим муассасасининг барча моддий-техник базаси, мол-мулкини сақлаш ва улардан самарали фойдаланиш ҳамда молия-хўжалик фаолияти натижалари бўйича қабул қилинган қарорлар бўйича тўлиқ жавоб бериш.

2.7. Қонунчиликда ва университет уставида белгиланган ваколат доирасида молия-хўжалик фаолияти билан боғлиқ масалаларни ҳал этади, фаолиятнинг баъзи йўналишлари бўйича масъул ўринбосарлари ва бўлинмалар бошлиқларини масъул деб белгилаш ҳамда улар томонидан юклатилган вазифаларнинг бажарилишини таъминлаш.

2.8. Қонунчиликка, жамоа ва меҳнат шартномасига мувофиқ ходимлар томонидан дам олиш ҳуқуқини амалга оширишни, уларга кафолатли ва бадал тўловлари тўланишини таъминлаш.

2.9. Меҳнат мажбуриятларини бажариш билан боғлиқ равища ходимга етказилган зарарни тўлаш.

2.10. Университет бошланғич касаба уюшмаси ва бошқа вакиллик органлари кўриб чиқиши учун таклиф этган меҳнат ва ўқишига оид ҳамда ижтимоий-иқтисодий масалалар бўйича музокаралар олиб бориш.

2.11. Меҳнат Кодексига мувофиқ жамоа шартномаларини тузиш.

2.12. Ўқув-тарбиявий ишларни ташкил қилиш, меҳнат ва ўқув маданияти ва интизоми, таълим сифатининг кўтарилишига эришиш, ходимларнинг касб маҳоратини юксалтириш.

2.13. Ходимлар учун касбий тайёргарлик, бошқа касбга ўргатиш, малака ошириш ишларини олиб бориш.

2.14. Профессор-ўқитувчиларнинг “Истеъдод” жамғармаси, Давлат грантлари ва талабаларнинг Давлат ва атоқли стипендиялар, жамоат ташкилотлари кўрик танловларда қатнашишини ташкил қилиш.

2.15. Университет Кенгашига раҳбарлик қилиш.

2.16. Факультетлар ва кафедраларни, бошқа таркибий бўлим ва бўлинмаларни бошқариш.

2.17. Қонунчиликда кўзда тутилган тартибга мувофиқ ногирон ходимнинг меҳнат қилиш ҳуқуқини амалга оширишини таъминлаш, ногирон билан меҳнат шартномаси тузишдан ёки хизмат юзасидан уни юқори лавозимга кўтаришдан бош тортишга, маъмурият ташабbusи билан ишдан бўшатишга, ногиронлиги учун уни ўз розилигисиз бошқа ишга ўтказишга йўл қўймаслик (Тиббий-ижтимоий экспертизанинг хулосасига кўра ногироннинг саломатлиги бу касб вазифаларини бажаришга монелик қилган ёки ногироннинг ёхуд бошқа кишиларнинг саломатлиги ва меҳнат хавфсизлигига таҳдид қиладиган ҳоллар бундан мустасно).

2.18. Мехнат жамоасини моддий-техник ресурслар ва молиявий маблағлар билан ўз вақтида таъминлаб бориш, муассасанинг молиявий аҳволи ҳақида меҳнат жамоасини мунтазам хабардор қилиш.

2.19. Барча ходимлар меҳнат таътилини белгиланган тартибда расмийлаштириш.

2.20. Университет бошланғич касаба уюшмаси қўмитаси билан ҳамкорлик қилиш, ўзаро таклифлар ва талабларни ўз вақтида кўриб чиқиш.

2.21. Ходим ўз меҳнат вазифаларини бажариши билан боғлиқ ҳолда меҳнатда майиб бўлиши, касб касаллигига чалиниши ёки соғлигининг бошқача тарзда шикастланиши муносабати билан унинг ҳаёти ёки соғлигига етказилган заарнинг ўрнини қоплаш бўйича ўз фуқаролик жавобгарлигини Ўзбекистон Республикасининг “Иш берувчининг фуқаролик жавобгарлигини мажбурий сұғурта қилиш тўғрисида”ги Қонунда белгиланган шартлар асосида ва тартибда сұғурталаш.

2.22. Ўзбекистон Республикасининг “Жисмоний ва юридик шахсларнинг мурожаатлари тўғрисида”ги Қонунига мувофиқ фуқароларнинг ёзма ва оғзаки мурожаатларини белгиланган тартибда ва муддатда холисона кўриб чиқилишини таъминлаш.

2.23. Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирлиги, шунингдек, муассаса бўйсунадиган вазирлик ва идоралар лавозимлари номенклатурасига қарашли бўлган проректор, декан лавозимларига номзодларни ўрнатилган тартибда мутасадди вазирлик ва идорага киритиш ҳамда уларнинг қарорлари билан тайинланган (деканлар учун келишилган) номзодлар билан меҳнат шартномаси тузиш.

2.24. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 1999 йил 12 январдаги 12-сонли “Ижро интизомини мустаҳкамлаш чора-тадбирлари тўғрисида”ги қарорига мувофиқ университет ходимлари томонидан ижро интизомига риоя этиш ҳамда ходимлар томонидан ижро интизомига қатъий риоя этилишини таъминлаш.

3. Ходимлар ва таълим олувчиларнинг ҳуқуқ ва мажбуриятлари.

3.1. Ўқув ишлари бўйича проректор.

3.1.1. Ўзбекистон Республикаси Қонунлари, Президент Қарорлари, Фармонлари ва фармойишлари, Олий Мажлис ва Вазирлар Маҳкамасининг таълим ва кадрлар тайёрлаш соҳасидаги қарорларини, Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирлигининг норматив-ҳуқуқий ҳужжатларини, кўрсатмаларини амалга ошириш.

3.1.2. Давлат таълим стандартлари асосида таълим жараёнини ташкил этиш ва малакали кадрлар тайёрлашни таъминлаш, давлат таълим стандартларига мувофиқ билимлар мазмуни ва тайёргарлик даражасига қўйиладиган талаблар мажмуасини барча деканлар, кафедралар мудирлари ва педагог кадрлар томонидан тўлиқ ўзлаштирилишини ташкил этиш.

3.1.3. Ўқув жараёнларига оид масалалар бўйича университет Кенгаши қарорлари ва ректор буйруқларининг бажарилишини ташкил қилиш.

3.1.4. Илғор мамлакатлар таълим тизимининг ривожланиш тенденцияларини ўрганиш, “Таълим тўғрисида”ги Қонунда, “Кадрлар тайёрлаш миллий дастури” ва

бошқа таълимга оид норматив-хуқуқий ҳужжатларда кўрсатилган вазифаларни амалга ошириш борасидаги услуг ва воситаларининг ишлаб чиқилишини ташкил этиш ва уларнинг амалга оширилишини таъминлаш.

3.1.5. Ўқув-тарбия жараёнида ўқитишнинг илғор шаклларини, янги педагогик ва ахборот-коммуникация технологияларидан самарали фойдаланишни ташкил этиш.

3.1.6. Узлуксиз таълим тизими учун янги авлод ўқув адабиётларини яратиш концепцияси талабларига мувофиқ дарслерлар ва ўқув-услубий адабиётлар яратилиши, таржима қилинишини, дарслик, ўқув-услубий мажмуалар таъминоти бўйича нашриёт ишларини ташкил этиш.

3.1.7. Педагог кадрлар ва мутахассисларни тайёрлаш, уларни қайта тайёрлаш ва малакасини оширишни ташкил этиш, профессор-ўқитувчилар малакасини ошириш режаларини ишлаб чиқиш ва амалга оширишга раҳбарлик қилиш.

3.1.8. Барча таълим йўналишларини ўқув режа ва дастурлар билан таъминлаш.

3.1.9. Услубий кенгашга раҳбарлик қилиш, ўқув жараёнини таъминлайдиган бўлимлар, деканатлар ишларини мувофиқлаштириш, ташкил этиш ва назорат қилиш.

3.1.10. Ўқув, услубий бўлимлар, факультетлар ва кафедралар иш режаларини тасдиқлаш ва уларнинг бажарилишига раҳбарлик қилиш.

3.1.11. Талабаларнинг ўқув ва ишлаб чиқариш амалиётини ташкил этиш.

3.1.12. Ўтилаётган дарсларнинг сифатини ошириш, профессор-ўқитувчилар томонидан шахсий иш режалари мазмуни бўйича жавоб бериш ҳамда бажарилиши устидан назорат олиб бориш ва бажарилишини таъминлаш.

3.1.13. Ўқув режаларини такомиллаштириш бўйича таклифлар тайёрлаш.

3.1.14. Ўқув ва услубий конференцияларни ташкил этиш, университет услубий кенгashi ишларига раҳбарлик қилиш, илғор услубий тажрибаларни умумлаштириш.

3.1.15. Илмий ишлар бўйича проректор билан биргаликда талабаларни Республика ва халқаро миқёсдаги олимпиадалар танловларига мақсадли тайёрлаш, олимпиадалар натижаларини таҳлил қилиш, талабаларни Ўзбекистон Республикаси Президенти ва давлат стипендияларига тайёрлаш ишларини узлуксиз шаклда ташкил этиш ва бошқариш, таълим, фан ва ишлаб чиқариш интеграцияси, инновацион марказлар ташкил этиш.

3.1.16. Талабалар билимини баҳолашнинг замонавий рейтинг тизимларини татбиқ этиш, талабалар билимларининг объектив баҳоланишини ташкил этиш.

3.1.17. Фанларни ўзлаштира олмаётган талабаларни курсида қолдириш, ўқишдан четлаштирилганларни, курсида қолдирилганларни ўрнатилган тартибда қайта тиклаш, талабаларни курсдан курсга ўтказиш, стипендия тайинлаш ишларини ташкил этиш ҳамда назоратини олиб бориш.

3.1.18. Ўқув машғулотлари жадвалини тузиш, тасдиқлаш ва бажарилишини назорат этиш, кафедралар ўқув юкламалари ва йиллик ҳисоботларини таҳлил қилиш, ўқув жараёнини такомиллаштириш бўйича таклифлар ишлаб чиқиш.

3.1.19. Талабаларнинг мустақил таълим олишлари учун замонавий усул ва воситаларни татбиқ этишни ташкил қилиш.

3.1.20. Профессор-ўқитувчилар ва ўқув ишига ёрдамлашувчи ходимлар штатлари бўйича таклифларни ишлаб чиқиш, кафедралар, бўлимларни малакали

кадрлар билан таъминлаш ишларини ташкил этиш, кафедра мудири ва факультет декани лавозимларига истиқболли ёшларни мақсадли тайёрлашни ташкил этиш.

3.1.21. Педагог кадрлар вакант лавозимларига танлов асосида ишга қабул қилишни ташкил этиш, докторантурани тугатганлар ва магистрларни ишга олиб қолиш бўйича таклифлар тайёрлаш.

3.1.22. Ўқув хоналаридан унумли фойдаланиш масалалари бўйича таклифлар ишлаб чиқиши.

3.1.23. Биринчи курсга талабаликка қабул қилиш ишларини ташкил қилиш, деканларнинг талабаларни курсда қолдириш, ўқишидан четлаштириш, уларга академик таътил бериш тўғрисидаги таклифларини кўриб чиқиши.

3.1.24. Университет кенгаси режаси асосида ўқув жараёнига тегишли масалаларни белгиланган муддатда муҳокама учун сифатли тайёрлашни ташкил қилиши.

3.1.25. Талабалар амалиётларини ташкил этиш ва ўқув ишларининг ишлаб чиқариш корхоналари билан интеграциясини ташкил этиши.

3.1.26. Ўқув-услубий ҳисботларни белгиланган шаклларда ректоратга тақдим этилишини таъминлаш.

3.1.27. Ўқув жараёнларини самарали ва сифатли ташкил этиш бўйича кафедралар фаолиятини назорат этиши.

3.1.28. Меҳнат ва ўқув интизомини бузган профессор-ўқитувчилар, хизматчи-ходимларга нисбатан чора кўриш ва улар билан тузилган меҳнат шартномасини бекор қилиш бўйича таклифлар тайёрлаш.

3.1.29. Кафедралар ва факультетларнинг йиллик фаолияти ҳисботларини ўтказиш, таҳлил қилиш ва хulosалар чиқариш, профессор-ўқитувчиларнинг ўқув-услубий фаолиятини замонавий усувларда баҳолашни амалга ошириш.

3.1.31. Олий таълим муассасалари билан ўқув-услубий йўналишда доимий ҳамкорликни амалга ошириш, конференция, семинарларда профессор-ўқитувчиларнинг фаол иштирокини таъминлаш, маҳаллий ҳокимиятлар билан ҳамкорликда ишлаш.

3.1.32. Университетни ўрнатилган тартибда доимий ички аттестациядан ўтказиш, ташқи аттестацияга тайёрлаш ва ўтказишда фаол иштирок этиши.

3.1.33. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 1999 йил 12 январдаги 12-сонли “Ижро интизомини мустаҳкамлаш чора-тадбирлари тўғрисида”ги қарорига мувофиқ ижро интизомига, меҳнат ва ўқув интизомига, меҳнатни муҳофаза қилиш, хавфсизлик техникаси ва ишлаб чиқариш санитариясига доир қоидалар, университетнинг устави, ички тартиб-қоидалари, университет кенгаси қарорлари, ректор буйруқлари ҳамда таълим тизимига доир норматив-хукуқий ҳужжатларда қўйилган мақсад ва вазифаларга, шунингдек, ўзининг хизмат вазифаларига риоя этиши.

3.2. Ёшлар билан ишлаш бўйича проректор.

3.2.1. Ўзбекистон Республикаси Қонунлари, Президент Қарорлари Фармонлари ва Фармойишлари, Олий Мажлис ва Вазирлар Маҳкамасининг таълим ва кадрлар тайёрлаш соҳасидаги қарорларини, Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирлигининг норматив-хукуқий ҳужжатларини, кўрсатмаларини амалга ошириш.

3.2.2. Юксак маънавий-ахлоқий фазилатли, мустақил фикрлашга қодир бўлган юқори маълумотли, малакали кадрлар тайёрлашни таъминлаш.

3.2.3. Ижтимоий-гуманитар фанлар кафедралари фаолиятини мувофиқлаштириш ҳамда уларни университетнинг маънавий-маърифий ишларида фаол қатнашишларини таъминлаш.

3.2.4. Талабалар онгига миллий ғояни сингдириш, маънавий-ахлоқий тарбия ишларини олиб боришнинг амалий, таъсирчан механизмларини шакллантириш, маънавий-маърифий жараённи бошқариш ва изчил такомиллаштириб бориш.

3.2.5. Маънавий-маърифий ишларнинг жорий ва истиқболли режаларини ишлаб чиқиш ҳамда уларнинг қатъий амалга оширилишини назорат қилиш тизимини вужудга келтириш.

3.2.6. Маънавий-маърифий ишлар тизими учун зарур меъёрий ҳамда услубий хужжатларни, амалий тадбирлар режаларини ишлаб чиқиш.

3.2.7. Ўзбекистон Республикаси Президенти ва ҳукумати томонидан қабул қилинган фармон ва қарорлар мазмун-моҳиятини талабаларга, профессор-ўқитувчиларга ўз вақтида тушунтириш ишларини ташкил қилиш. Ҳуқуқий саводхонликни ошириш, маҳсус курслар ташкил этиш, турли мавзулардаги маънавий-маърифий учрашувлар, баҳс-мунозаралар, мулокотлар, сұхбатлар, савол-жавоб кечалари уюштириш.

3.2.8. Вазирликнинг маънавий-маърифий масалалар бўйича қабул қилган хужжатларини университет жамоасига ўз вақтида етказиш ва улардаги тадбирларнинг бажарилишини таъминлаш.

3.2.9. Университет профессор-ўқитувчилари ва талабалари ўртасида жамиятни эркинлаштириш талабларига мос ижтимоий муҳитни шакллантириш учун керакли шароитлар яратиш.

3.2.10. Талабаларда маънавий боқимандалик кайфиятини йўқотиш ва уларда ўз тафаккурини доимий ривожлантириш эҳтиёжини шакллантириш.

3.2.11. Ҳуқуқий тарбияни амалга ошириш ва ҳукуқбузарликнинг олдини олиш мақсадида ҳуқуқ-тартибот идоралари билан ҳамкорликда ишлаш.

3.2.12. Мамлакат ва халқаро ҳаётга оид ахборотларни кенг жамоатчиликка, педагоглар ва талабаларга етказиш тизимини ташкил этиш.

3.2.13. Маънавий-маърифий масалаларга оид илмий, услубий ва амалий адабиётлар, қўлланмалар тайёрлаш ҳамда уларни чоп эттириш ишларини йўлга қўйиш.

3.2.14. Гуманитар ва ижтимоий-иктисодий фанлар кафедраларини услубий ва информацион адабиётлар, қўлланмалар билан таъминлаш, профессор-ўқитувчилар салоҳияти ва малакаси масалаларини ўрганиш, таҳлил қилиш, тегишли таклифлар тайёрлаш.

3.2.15. Гуманитар ва ижтимоий-иктисодий фанлардан Якуний давлат аттестацияси комиссиялари таркибини шакллантириш бўйича тегишли таклифлар тайёрлаш.

3.2.16. Талабаларнинг бўш вақтини мазмунли ўтқазишни ташкил қилиш бўйича маънавий-маърифий тадбирларни амалга ошириш, ижодий-бадиий, спорт-соғломлаштириш тўғаракларини ташкил этиш, иқтидорли талабалар билан ишлапшнинг самарали усусларни ишлаб чиқиш.

3.2.17. Университет спорт клублари фаолиятини такомиллаштириш, талабаларни спорт турлари бўйича тайёрлаш, “Универсиада” спорт мусобақаларида фаол қатнашишини таъминлаш.

3.2.18. Университет талабалар тураг жойларининг шароитларини унда истиқомат қилаётган талабалар талабларига ҳар томонлама жавоб берини мунтазам назорат остига олиш.

3.2.19. Талаба-ўқувчилар орасида бадий адабиётни, хусусан, Ўзбекистонда мустақиллик йилларида яратилган юксак савияли бадий асарларни ўқиш ва ўрганиш ишларига алоҳида эътибор бериш. Бу мақсадда бадий асарларнинг энг яхши талқини, таҳлили ва тақризи учун маҳсус кўрик-танловлар, китобхонлар конференциялари, муаллиф ва адиллар билан учрашувлар уюштириш, ғолибларни рағбатлантириш. Университет ахборот-ресурс марказини турли бадий, публицистик асарлар, илмий-оммабоп нашрлар билан бойитиб бориш.

3.2.20. Университет спорт-соғломлаштириш, майший хизмат, овқатланиш, дам олиш, маданий ҳордиқ чиқариш тизимларининг узлуксиз ва сифатли ишларини таъминлаш масалаларини назорат қилиш.

3.2.21. Кам таъминланган, кўп болали оиласардан чиқсан талабаларнинг моддий аҳволи ҳақидаги маълумотларни олиш ва уларни ижтимоий муҳофаза қилиш бўйича мунтазам иш олиб бориш.

3.2.22. Талабаларнинг ота-оналари, маҳаллий ҳокимиятлар, хайрия жамғармалари, маҳаллалар билан факультетлар ва университетнинг ҳамкорликда олиб борадиган ишларини ташкил этиш ҳамда назорат қилиш.

3.2.23. Кўп нусхали “Samarqand universiteti” ва деворий газеталарнинг мунтазам чиқишини таъминлаш, уларда университетда маънавий-маърифий масалалар бўйича амалга оширилаётган ишларни доимий ёритиб бориш.

3.2.24. Танловлар, фестиваллар, бадий ҳаваскорлик тўғараклари кўрикларини ва олимпиадаларни мунтазам ўтказишини ташкил этиш.

3.2.25. Республика, вилоят ва шаҳар миқёсида бўладиган турли жамоат ишларида, тадбирларда профессор-ўқитувчилар ва талабаларнинг фаол иштирокини таъминлаш.

3.2.26. Маънавий-маърифий ва тарбиявий ишлар йўналишлари ҳамда уларнинг самарадорлигини ошириш бўйича таклифлар киритиш.

3.2.27. Профессор-ўқитувчилар ва талабалар муносабатида одоб-ахлоқ меъёрлари ва юқори муомала маданиятини таркиб топтириш.

3.2.28. Университет ходимлари, талабларини чет элга юбориш, шунингдек, университетда элчиҳоналар, чет эл ташкилотлари ҳамда чет мамлакатлар вакиллари иштирокидаги тадбирларнинг (семинар, учрашув, сұхбат ва х.к.) ўрнатилган тартибида ўтказилишини таъминлаш.

3.2.29. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 1999 йил 12 январдаги 12-сонли “Ижро интизомини мустаҳкамлаш чора-тадбирлари тўғрисида”ти қарорига мувофиқ ижро интизомига, меҳнат ва ўқув интизомига, меҳнатни муҳофаза қилиш, ҳавфсизлик техникаси ва ишлаб чиқариш санитариясига доир қоидалар, университетнинг устави, ички тартиб-қоидалари, университет кенгаши қарорлари, ректор буйруқлари ҳамда таълим тизимиға доир

норматив-хуқуқий хужжатларда қўйилган мақсад ва вазифаларга, шунингдек, ўзининг хизмат вазифаларига тўлиқ риоя этиш.

3.3. Илмий ишлар ва инновациялар бўйича проректор.

3.3.1. Ўзбекистон Республикаси Қонунлари, Президент Қарорлари, Фармонлари ва Фармойишлари, Олий Мажлис ва Вазирлар Маҳкамасининг таълим ва кадрлар тайёрлаш соҳасидаги қарорларини, Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигининг норматив-хуқуқий хужжатларини, қўрсатмаларини амалга ошириш.

3.3.2. Университет, факультетлар ва кафедраларда илмий салоҳиятни юксалтириш бўйича тезкор ва истиқбол режаларни ишлаб чиқиш ва уларнинг бажарилишини назорат қилиш.

3.3.3. Университетнинг муаммоли илмий лабораториялари, кафедралари ва бошқа илмий бўлинмаларининг фаолиятига умумий раҳбарлик қилиш ва назоратини олиб бориш ҳамда илмий лойиҳалар ва грантларни жалб этиш, тадқиқот ишларининг натижавий самарадорлиги юзасидан мониторинг олиб бориш, ишлаб чиқариш корхоналари билан инновацион ҳамкорликни йўлга қўйиши, инновацияларни ишлаб чиқаришга жорий этиш масалаларини ҳал қилиш, илмий-технологик ишланмаларни турли ярмарка ва қўргазмаларда тақдимот этилишини таъминлаш.

3.3.4. Илмий ишлар материалларини, шу жумладан, журналлар ва илмий ишлар тўпламларини муассаса ходимлари томонидан тайёрлаш ва нашр этиши жараёни ҳамда муассасанинг таълим ва илмий фаолияти бўйича ўқув-услубий ва илмий даврий нашрлар билан кутубхона фондини тўлдириб бориш бўйича умумий раҳбарликни олиб бориш.

3.3.5. Илмий, илмий-амалий анжуманларни режалаштириш, ташкил этиши ва ўтказиши мувофиқлаштириш ҳамда бошқа ташкилот ва корхоналарда ўтказиладиган илмий анжуманларда университет профессор-ўқитувчилари ва ходимларининг қатнашишини таъминлаш, муассасада илмий мактабларнинг шаклланишига кўмаклашиш, ҳар қандай самарали илмий фаолиятни рағбатлантириш ишларини олиб бориш.

3.3.6. Университетда магистратура, докторантура ва мустақил изланувчилар институтини ривожлантириш орқали юқори малакали илмий-педагог кадрлар тайёрланишини таъминлаш ҳамда муассаса ходимларининг ўз вақтида илмий увононларни олишларига ва илмий кенгашлар очилишига кўмаклашиш.

3.3.7. Иқтидорли ёшларни излаш, саралаш ва улар билан ишлаш жараёнларини бошқариш ва уларга кўмаклашиш.

3.3.8. Халқаро алоқалар бўлими билан ҳамкорликда чет эл грантларининг илмий тадқиқот қисми мавзусини ва мазмунини шакллантиришда ҳамда тасдиқлашда қатнашиш, барча илмий тадқиқот ишлари, лойиҳалар ва грантларни бажариш, илмий анжуманларни ўтказиш мониторингини олиб бориш, юқори ташкилотлар учун барча зарур ҳисоботларни шакллантириш ва тақдим этиш.

3.3.9. Магистрантлар орасидан Ўзбекистон Республикаси Президенти, талabalар орасидан Навоий, Беруний, Улугбек, Ибн Сино, Ислом Каримов номидаги ва бошқа атоқли стипендиялар совриндорларини тайёрлаш, талabalар Республика фан олимпиадалари жараёнини бошқариш.

3.3.10. Университетда илмий фаолиятни ривожлантириш учун зарур моддий техника базасини яратиш, тегишли асбоб-ускуналар билан таъминлаш, тақсимлаш жараёнларини бошқариш ва мувофиқлаштириш.

3.3.11. Университет кафедралари ва бўлимларига ишга олинаётган ходимларнинг илмий тадқиқотчилик фаолиятга лаёқатлилиги бўйича хulosалар бериш.

3.3.12. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 1999 йил 12 январдаги 12-сонли “Ижро интизомини мустаҳкамлаш чора-тадбирлари тўғрисида”ти қарорига мувофиқ ижро интизомига, меҳнат ва ўқув интизомига, меҳнатни муҳофаза қилиш, хавфсизлик техникаси ва ишлаб чиқариш санитариясига доир қоидалар, университетнинг устави, ички тартиб-қоидалари, университет кенгаши қарорлари, ректор буйруқлари ҳамда таълим тизимиға доир норматив-хукуқий ҳужжатларда қўйилган мақсад ва вазифаларга, шунингдек, ўзининг хизмат вазифаларига тўлиқ риоя этиш.

3.4. Молия-иктисод ишлари бўйича проректор.

3.4.1. Ўзбекистон Республикаси Конунлари, Президент Карорлари Фармонлари ва Фармойишлари, Олий Мажлис ва Вазирлар Маҳкамасининг таълим ва кадрлар тайёрлаш соҳасидаги қарорларини, Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирлигининг норматив-хукуқий ҳужжатларини, кўрсатмаларини амалга ошириш.

3.4.2. Университет молия-иктисодиёт ишларини бошқариш ва мувофиқлаштириш.

3.4.3. Режа-молия бўлими, бухгалтерия, хўжалик, шунингдек, ректор буйруғи асосида бириклирлган бошқа бўлимлар ишини бошқариш ва мувофиқлаштириш.

3.4.4. Қурилиш-таъмирлаш, ободонлаштириш ва қўкаламзорлаштириш ишларини ташкил этиш, бошқариш ва мувофиқлаштириш.

3.4.5. Университетнинг мавжуд моддий-техник базаси имконияти доирасида қўшимча пулли хизматларни (ноширлик, майший хизматлар, пулли ўқитиши курслари, ижара, ҳомийлик, дивидент ва ҳ.к.) йўлга қўйиш орқали бюджетдан ташқари маблағларни жалб қилишни кенгайтириш ва шу орқали профессор-ўқитувчилар ва ишчи-хизматчиларни моддий рағбатлантириш юзасидан таклифлар ишлаб чиқиш.

3.4.6. Талабаларни тўлов-шартнома асосида ўқитищдан тушган бюджетдан ташқари маблағлар ва бошқа маҳсус бюджетдан ташқари маблағларни шакллантириш.

3.4.7. Давлат бюджети, талабаларни тўлов-контракт асосида ўқитищдан тушган ва тадбиркорлик асосида топилган маблағларнинг даромадлар ва харажатлар сметаларини ишлаб чиқиш, Молия вазирлигидан рўйхатдан ўтказилишини таъминлаш.

3.4.8. Университет харажатлар сметаларининг бажарилиши, молиявий-хўжалик фаолияти, валюта операцияларини ҳисобини олиб борилишини назорат қилиш.

3.4.9. Университет ўқув-илмий лабораториялари бинолари, талабалар туар жойлари ҳамда бошқа ёрдамчи бино ва иншоотларни куз-қиши мавсуми ва янги ўқув йилига тайёрлаш юзасидан чора-тадбирлар ишлаб чиқиш ва уларнинг бажарилишини таъминлаш.

3.4.10. Иқтисодиётни эркинлаштириш шароитида университет моддий-техника базаси ҳолатини мунтазам ўрганиб, уни ривожлантириш юзасидан чора-тадбирлар ишлаб чиқиш ва бажарилишини назорат қилиш.

3.4.11. Университетга инвестициялар жалб қилиш бўйича фаолиятни ташкил этиш, мавжуд бино ва иншоотларни реконструкция ва капитал таъмирлаш ишлари лойиҳа-смета ҳужжатларини кўриб чиқиб, шартномалар тузиш, бажарилган ишларни қабул қилиш ва сифатини назорат қилиш.

3.4.12. Штат, бюджет ва ҳисоб интизомига тўғри риоя қилинишини ва бухгалтерия ҳисоби ва ҳисботининг назоратини ташкил қилиш.

3.4.13. Бюджет ва бюджетдан ташқари маблағлардан, шунингдек, коммунал хизмат турларидан оқилона ва тежамкорлик билан фойдаланиш юзасидан чора-тадбирлар ишлаб чиқиш ва уларнинг бажарилишини таъминлаш.

3.4.14. Университет профессор-ўқитувчилари ва ходимлари меҳнатига ҳақ тўлаш шароитларини яхшилаш, бухгалтерия ҳисоби ва ҳисботини ривожлантириш юзасидан чора-тадбирлар ишлаб чиқиш ва ўрнатилган тартибда амалга ошириш.

3.4.15. Университет профессор-ўқитувчилари ва ходимлари ойлик маошлари ва талабалар стипендияларининг ўз вақтида тўланишини таъминлаш.

3.4.16. Тўлов-шартнома асосида ўқиётган талабалардан ўқиш учун тўловларни амалга ошириш устидан назорат қилиш.

3.4.17. Қурилиш-таъмирлаш ишларини ташкил этиш, бошқариш ва мувофиқлаштириш.

3.4.18. Талаба ва ходимларни фавқулодда ҳолатларда ҳамда меҳнат хавфсизлигини таъминлаш бўйича тадбирлар режасини тузиш ва унинг бажарилишини таъминлаш.

3.4.19. Университет биноларининг барқарор ишлашини таъминлаш, ёнфинга қарши кураш жиҳозлари билан таъминлаш, уларнинг санитар-гигиеник ҳолатларини талаб даражасида тутишни таъминлаш.

3.4.20. Талабалар ошхоналари, буфетлари, спорт-соғломлаштириш мажмуаси, тиббий пунктлар ишларининг режасини тузиш ва уларнинг ишлашини таъминлаш, талабалар турар жойи эҳтиёжларини доимий таъминлаб бориш.

3.4.21. Университетда маданий-ҳордиқ чиқариш тадбирларини ташкил этиш.

3.4.22. Ўқитишини замонавий компьютер техникалари билан жиҳозланган маҳсус ўкув аудиторияларини ташкил қилиш.

3.4.23. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 1999 йил 12 январдаги 12-сонли “Ижро интизомини мустаҳкамлаш чора-тадбирлари тўғрисида”ги қарорига мувофик ижро интизомига, меҳнат ва ўкув интизомига, меҳнатни муҳофаза қилиш, хавфсизлик техникаси ва ишлаб чиқариш санитариясига доир қоидалар, университетнинг устави, ички тартиб-қоидалар университет кенгаши қарорлари, ректор буйруқлари ҳамда таълим тизимиға доир норматив-хуқуқий ҳужжатларда қўйилган мақсад ва вазифаларга, шунингдек, ўзининг хизмат вазифаларига тўлиқ риоя этиш.

3.5. Халқаро ҳамкорлик бўйича проректор.

3.5.1. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 20-апрелдаги

ПҚ-2909-сонли “Олий таълим тизимини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги Қарорида белгиланган вазифаларни амалга ошириш, профессор-ўқитувчиларнинг малакасини ошириш, хорижий илгор тажрибаларни ўрганиш ва ўкув жараёнига татбиқ этиш борасида муайян ишларни амалга ошириш.

3.5.2. Вазирликнинг 2005 йил 13 апрелдаги “Олий таълим муассасаларидан хорижий сафарга бориш тўғрисида”ги 81-сонли буйруғига биноан чет элларга сафарларига юборилаётган университетнинг вакиллари хужжатларини кўриб чиқиш ва мувофиқлаштириш.

3.5.3. Донор мамлакатлар ва халқаро молия институтларининг техник ёрдам дастурлари доирасида университетда амалга оширилаётган лойиҳаларнинг мониторингини олиб бориш ва ҳар чоракда Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирлигига ҳисбот киритиш.

3.5.4. Европа Иттифоқининг дастурлари бўйича университет томонидан тайёрланган лойиҳаларни кўриб чиқиш ва Европа Иттифоқи комиссиясига молиялаштириш учун вазирликнинг тегишли хуласа ва тавсияларини тайёрлаш.

3.5.5. Университет профессор-ўқитувчилари, ходимлари ва талабалари учун лойиҳалар таҳлили асосида семинар, давра сұхбатлари ташкил қилиш.

3.5.5. Университетнинг хорижий ҳамкорлар билан тузадиган битим, шартнома ва протоколларини кўриб чиқиш, таҳлил қилиш ва тавсиялар бериш. Зарурат бўлганда хужжатларни тегишли ташкилотлар билан келишиш.

3.5.6. Ўзбекистон Республикаси Президенти, Ўзбекистон Республикаси ҳукумати, Ташқи ишлар вазирлиги, Ташқи иқтисодий алоқалар, савдо ва инвестициялар вазирлиги, Иқтисодиёт вазирлиги назоратидаги Ўзбекистон Республикасининг халқаро муносабатлар ва халқаро иқтисодий алоқаларга доир қабул қилинган хужжатлари ижросини таъминлаш.

3.5.7. Ўзбекистонда фаолият кўрсатаётган элчиҳоналар ва халқаро таълим ташкилотлари ва жамғармалари билан ҳамкорликда таълим соҳасининг устувор йўналишлари бўйича семинар, ўкув-услубий ва илмий-амалий анжуманлар ўтказиш.

3.5.8. Хорижий мамлакатлар таълим вазирликлари, халқаро таълим ташкилотлари ва дипломатик ваколатхоналар вакиллари, чет эл олий таълим муассасалари делегациялари билан учрашувлар ташкил қилиш.

3.5.9. Хорижий фуқароларни ўқитишдан келиб тушадиган валюта тушумлари ҳақида ойлик, чорак, ярим йиллик ва йиллик ҳисботларни Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирлиги сўровларига биноан тайёрлаб бориш.

3.5.10. Хорижий ҳамкорлар томонидан стажировка ўташ, малака ошириш, ўкув курсларида қатнашиш, магистратура ва докторантурада таҳсил олиш учун ёълон қилинадиган грантлар танловига университет профессор-ўқитувчилари, талаба, магистрант ва мустақил изланувчиларини тавсия этиш.

3.5.11. Эълон қилинаётган халқаро грантлар ҳақида ахборот жамлаб тарқатиш ва университет кафедраларига лойиҳалар тузишга қўмаклашиш ҳамда лойиҳа ижросида бевосита иштирок этиш.

Халқаро миқёсда ўтказиладиган тадбирлар, конференциялар, семинарлар ҳақида маълумотларни тўплаш ва факультетларга етказиш. Университетда ўтказиладиган анжуманлар ҳақида ахборот тарқатиш, университет веб сайтини

янгилаб боришга ёрдам кўрсатиши.

3.6. Факультет декани.

3.6.1. Ўзбекистон Республикаси Конунлари, Президент Қарорлари, Фармонлари ва Фармойишлари, Олий Мажлис ва Вазирлар Маҳкамасининг таълим ва кадрлар тайёрлаш соҳасидаги қарорларини, Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирлигининг норматив-хуқуқий хужжатларини, кўрсатмаларини амалга ошириш.

3.6.2. Мехнат интизомига риоя қилиш, иш берувчининг қонунга мувофиқ келадиган фармойишлари ва кўрсатмаларини ўз вақтида ҳамда аниқ бажариш.

3.6.3. Мехнатни муҳофаза қилиш, хавфсизлик техникаси ва ишлаб чиқариш санитарияси қоидаларига риоя қилиш.

3.6.4. Университет мол-мулкини асрраб-авайлаш ва ундан оқилона фойдаланиш.

3.6.5. Университет жамоаси аъзолари (маъмурият, ходимлари, талabalari) ва иш жараёнида алоқа қиладиган бошқа шахслар билан хушфеъл муносабатда бўлиш, кийиниш маданиятига риоя этиш.

3.6.6. Факультетда ўқув-илмий, маънавий-маърифий ва илмий-услубий ишларга раҳбарлик қилиш, тарбиявий ишларни ташкил қилиш.

3.6.7. Факультетни тамомлаганлар билан алоқа ўрнатиш, уларнинг амалий ишлари сифатини таҳлил қилиш.

3.6.8. Факультет ихтисослиги бўйича халқ хўжалигида банд бўлган олий маълумотли мутахассисларнинг малака оширишини ташкил этиш.

3.6.9. Ўз ваколати доирасида факультетнинг барча ходимлари, талabalari ва бошқа ўқувчилари учун мажбурий бўлган фармойиш, йўриқнома ёки кўрсатмалар чиқариш.

3.6.10. Таълим мазмунини давлат таълим стандартлари асосида шакллантириш.

3.6.11. Факультетда ўқитиладиган фанларни мазмунан ва ўқув аудитория соатлари ҳажми бўйича замонавий ахборот, услублар, янгилик ва бошқалар билан бойитиш чораларини кўриш.

3.6.12. Таълим тизимида ахборот-ресурс манбалари базасини кенгайтириш ва янгилаб бориш.

3.6.13. Таълимни такомиллаштириш бўйича устувор илмий тадқиқотларни ривожлантириш ва истиқбол режалар тузиш.

3.6.14. Талabalар турар жойларида яшаётган ёшларнинг бўш вақтларини мазмунли ўтказиш ва фойдали меҳнат машғулотлари билан шугулланишларини таъминлашга йўналтирган тадбирлар ташкил этиш, талabalarning ҳар-хил норасмий оқимларга қўшилиб қолишларининг олдини олиш.

3.6.15. Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирлиги норматив-хуқуқий хужжатларида кўйилган талаблари асосида талabalarning ҳафталик ўқув юкламалари ва мустақил иш соатлари ҳажмини ўқитиладиган фанлар тизимига мувофиқлаштириш.

3.6.16. Ўқув интизомини яхшилаш механизмини янада такомиллаштириш, талabalар фаолигини оширишга қаратилган тадбирларини амалиётга татбиқ қилиш.

3.6.17. Ўқув-тарбия тизимига янги ахборот технологияларининг жорий этилишини

назорат қилиш.

3.6.18. Факультет кенгаши, ўкув-услубий кенгаши қошида устозлар тажрибасини ўрганиш, янги педагогик технологияларни жорий қилиш ва малака ошириб келган профессор-ўқитувчиларнинг хисоботларини муҳокама қилиш бўйича семинарлар ташкил этиш.

3.6.19. Университет ва факультет кенгаши қарорларининг бажарилишини назорат қилиш.

3.6.20. Ўқув-тарбия жараёни ҳамда талабаларнинг битирув малакавий иши, магистрлик диссертациясининг ёзилиши ва ҳимояси устидан назорат қилиш.

3.6.21. Ўқув машғулотлари жадвалини тузишга раҳбарлик қилиш, унинг бажарилишини назорат қилиш, талабалар давомати учун масъуллик.

3.6.22. Талабаларнинг мустақил иши, шунингдек, уларнинг билимини рейтинг тизими асосида баҳолаш устидан назоратни ташкил этиш, талабаларга қолдирилган дарсларни қайта ўзлаштиришга рухсат бериш.

3.6.23. Талабаларни курсдан курсга ўтказиш, давлат аттестациясига, битирув малакавий ишларини ва магистрлик диссертациясини ҳимоя қилишга киритиш, академик таътил бериш ва стипендия тайинлаш, исми, отасининг исми, фамилиясини ўзгартирган талабалар тўғрисида буйруқ лойиҳалари тайёрлаш, Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирлигининг тегишли Низомларида кўзда тутилган ҳолларда маъмурият ташаббуси билан талабалар сафидан четлаштиришга тавсия бериш, факультетда хорижий талабалар мавжуд бўлган ҳолларда, улар билан ишлашни университет халқаро бўлими билан келишилган ҳолда амалга ошириш.

3.6.24. Иктидорли талабаларни излаш ва улар билан ишлаш, уларни Ўзбекистон Республикаси Президенти давлат стипендияси, атоқли стипендиялар, “Истеъод” жамғармаси ҳамда фанлар бўйича ўтказиладиган олимпиадалар танловларида иштирок этишга тайёрлаш билан боғлиқ бўлган тадбирларни ташкил этиш.

3.6.25. Талабалар илмий-ижодий фаолиятини тизимли асосда ташкил этиш, иктидорли талабаларни аниқлаш ва уларни илмий тадқиқотларга жалб этиш, ижодий фаолиятини рўёбга чиқариш учун зарур ташкилий, услугубий ва моддий-техникавий шарт-шароитлар яратиш.

3.6.26. Докторантлар ва мустақил изланувчиларни тайёрлаш, профессор-ўқитувчилар малакасини ошириш бўйича ишларни мувофиқлаштириш, алоҳида ўрнак кўрсатгандарни турли танловларда иштирок этишлари учун тавсия этиш.

3.6.27. Факультет таркибига кирувчи кафедраларнинг фанлари бўйича, шу жумладан, хорижлик олимлар билан ҳамкорликда, дарслик, ўқув ва услугубий қўлланмаларни тайёрлашга умумий раҳбарликни амалга ошириш, компьютер саводхонлиги бўйича машғулотлар ташкил этиш.

3.6.28. Факультет кенгашига раҳбарлик қилиш, кафедралараро йиғилишлар, илмий-услубий конференциялар (шу жумладан, хорижий мутахассислар иштирокида) ташкил этиш.

3.6.29. Университетнинг маркетинг хизмати билан ҳамкорликда корхона ва муассасаларнинг факультетда тайёрланаётган малакали мутахассисларга бўлган эҳтиёжини ўрганиш, шунингдек, педагог кадрлар, талабалар ва илмий ахборотлар билан ўзаро алмашиш учун бошқа таълим муассасалари билан ўзаро ҳамкорлик алоқаларни ўрнатиш.

3.6.30. Таълим хизматларини ташкил этиш ва амалга оширишга жавоб бериш, бюджетдан ташқари маблағлар топиш ва улардан ўқув мақсадларида фойдаланишни амалга ошириш.

3.6.31. Маънавий-маърифий ишларга, шу жумладан, факультетга биритирилган талабалар турага жойларига раҳбарлик қилиш.

3.6.32. Ўзбекистон Республикаси “Жисмоний ва юридик шахсларнинг мурожаатлари тўғрисида”ги Конунига мувофиқ фуқароларни қабул қилиш ва белгиланган муддатда мурожаатларни кўриб чиқиши.

3.6.33. Университет ҳудудининг факультетга ажратилган қисмини ободонлаштиришни таъминлаш.

3.6.34. Олий таълимга оид қонунчиликда белгиланган бошқа мажбуриятлар ва хуқуқлардан фойдаланиш.

3.6.35. Деканларнинг элчихоналар, чет эл ташкилотлар ҳамда чет мамлакатлар вакиллари иштироки билан ўтказиладиган тадбирлари Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирлигининг 2005 йил 12 августдаги 183-сонли буйруғига биноан ҳалқаро аълоқалар Кенгаши қарори билан ёки истисно тариқасида ректор фармойиши асосида Вазирлик орқали амалга оширилади.

3.6.36. Деканларнинг чет эл хизмат сафарлари вазирликнинг 2005 йил 13 апрелдаги 81-сонли буйруғи билан тасдиқланган “Ўзбекистон Республикаси олий таълим муассасаларидан хорижий сафарларга бориш тартиби тўғрисида”ги муваққат Йўриқнома асосида амалга оширилишига тўла риоя қилиш.

3.6.37. Декан фаолияти Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирлигининг 2008 йил 30 майдаги 159-сонли буйруғи билан тасдиқланган “Олий таълим муассасаси факультети тўғрисида”ги низом асосида амалга оширишни таъминлаш.

3.6.38. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 1999 йил 12 январдаги 12-сонли “Ижро интизомини мустаҳкамлаш чора-тадбирлари тўғрисида”ги қарорига мувофиқ ижро интизомига, ўқув ва меҳнат интизомига, меҳнатни муҳофаза қилиш, хавфсизлик техникаси ва ишлаб чиқариш санитариясига доир қоидалар, университетнинг устави, ички тартиб-қоидалари, университет кенгаши қарорлари, ректор буйруқлари ҳамда таълим тизимиға доир норматив-хуқуқий хужжатларда қўйилган мақсад ва вазифаларга, шунингдек, ўзининг хизмат вазифаларига тўлиқ риоя этиш.

Профессор-ўқитувчилар (кафедра мудири, профессор, доцент, катта ўқитувчи, ўқитувчи, асистент)

3.7. Кафедра мудири.

3.7.1. Меҳнат ва ижро интизомига риоя қилиш, иш берувчининг қонунга мувофиқ келадиган фармойишлари ва кўрсатмаларини ўз вақтида ҳамда аниқ бажариш.

3.7.3. Университетнинг мол-мулкига авайлаб муносабатда бўлиш ва ундан оқилона фойдаланиш.

3.7.4. Университет маъмурияти, ходимлари, талабалари ва иш жараёнида алоқа қиладиган бошқа шахслар билан хушфеъл муомалада бўлиш, кийиниш маданиятига риоя этиш.

3.7.5. Университет миқёсида кафедра фаолиятига тааллукли масалалар мұхокамаси ва ҳал этилишида иштирок этиш.

3.7.6. Кафедра иш режаси, профессор-ўқитувчилари ва илмий-ходимларининг шахсий иш режалари ҳамда кафедра фаолияти доирасидаги бошқа ҳужжатларни тасдиқлаш.

3.7.7. Кафедра педагог ходимларига ўқув юкламаларини тақсимлаш ҳамда уларнинг ўз вақтида ва сифатли бажарилишини назорат қилиш.

3.7.8. Кафедрага ишга олиш, ишдан бўшатиш ва ходимларни янги вазифаларга тайинлаш, уларни моддий ва маънавий рағбатлантириш, шунингдек, интизомий чора қўллаш тўғрисида университет раҳбариятига белгиланган тартибда таклифлар киритиш.

3.7.9. Университетнинг тегишли хизмат бўлинмаларидан ўқув-тарбиявий ва илмий тадқиқот жараёнини талаб даражасида ўтказиш учун зарур бўлган шароитларни таъминлашни талаб этиш.

3.7.10. Белгиланган тартиб ва муддатларда ўқув йилидаги фаолияти бўйича кафедра ҳисботини тайёрлаш, факультет кенгаши мажлисларида ҳисбот бериш.

3.7.11. Тасдиқланган режага мувофиқ илмий тадқиқот ишларини ишлаб чиқариш муаммолари билан боғлаган ҳолда олиб бориш, тугалланган илмий тадқиқот ишларини таълим, фан ва ишлаб чиқариш билан интеграциясини – инновацион ҳамкорликни таъминлаш.

3.7.12. Кафедра ўқитувчиларининг шахсий иш режаларидаги ўқув, илмий-услубий, илмий тадқиқот, маънавий-маърифий ва ташкилий-услубий ишларини кўриб чиқиши, тажрибали ўқитувчилар фаолиятини ўрганиш, умумлаштириш ва илғор тажрибаларини оммалаштиришга қаратилган ишларни ташкил этиш.

3.7.13. Замонавий педагогик ва ахборот-коммуникация технологияларини жорий этиш, педагогик фаолият билан шуғулланишини бошлаган ёш ўқитувчиларга педагогик малака ва кўникмаларни эгаллашда ёрдам бериш, ахборот базасини яратиш, ўқув машғулотларида замонавий ўқув-техника воситаларидан, якка тартибда ўқитиши ва мустақил таълим олиш услубларидан самарали фойдаланишини йўлга қўйиши, масофали ўқитиши элементларини ривожлантириш.

3.7.14. Илмий-педагог кадрлар тайёрлаш, кафедра мутахассислигига мос ёки турдош ихтисосликлар бўйича докторлик диссертацияларини илмий семинарларда мұхокама қилиш, таълим ҳужжатларининг меъёр талабларига жавоб беришини белгилаш бўйича эксперт гурӯхлари таркибида иштирок этиш.

3.7.15. Кафедра таълим йўналashi бўйича илмий мактаблар яратилишига раҳбарлик қилиш.

3.7.16. Битирувчиларни ишга тақсимлаш, битирув малакавий ишлари, магистрлик диссертациялари мавзуларини шакллантириш, бюджетдан ташқари маблағларни жалб этиш, шунингдек, илмий-техник ёрдам кўрсатиш мақсадида ишлаб чиқариш корхоналари ва бошқа хўжаликлар билан алоқа ўрнатиш.

3.7.17. Олий таълим муассасаси ва мазкур кафедрада докторантурани битирганлар билан муңтазам алоқаларни ташкил этиш, битирувчилар мониторингини олиб бориш.

3.7.18. Кафедра ихтисослиги бўйича мутахассислар малакасини оширишга

йўналтирилган тадбирлар ўтказиш.

3.7.19. Хорижий таълим муассасалари билан таълим соҳасидаги ҳамкорлик алоқаларини ривожлантириш.

3.7.20. Талабаларнинг қизиқишиларини эътиборга олган ҳолда турли мавзулар, йўналишлар ва ихтисосликлар, касб-хунар турлари бўйича тўгараклар ташкил қилиш, талабаларнинг дарсдан бўш вақтини унумли ва фойдали меҳнат билан банд қилишга қаратилган тадбирларни амалга ошириш.

3.7.21. Кафедрада ўқитиладиган фанлардан лаборатория ишларининг тўлиқ ва сифатли ўтказилишини таъминлаш ҳамда кафедра лабораторияларини замонавий ускуна, курилма ва жиҳозлар билан жиҳозланиши бўйича таклифлар киритиши.

3.7.22. Муассаса ахборот-ресурс марказини кафедра таълим йўналишлари ва мутахассисликларига оид янги ўқув, илмий-техник ва даврий адабиётлар билан узлуксиз тўлдириб бориш ва янгиланишини доимий ўрганиб бориш.

3.7.23. Барча ўқув шакллари (ишлаб чиқаришдан ажралган ва ишлаб чиқаришдан ажралмаган ҳолларда) бўйича олий таълимнинг давлат таълим стандартларига мувофиқ тузилган ўқув режалардаги фанлар бўйича белгиланган машғулот турларини юксак назарий, илмий-услубий ва касбий даражада ўтказиш, таълим сифатини таъминлаш.

3.7.24. Талабаларнинг малакавий амалиёти, курс лойиҳалари (ишлари), битирув малакавий ишлари, магистрлик диссертацияларига, шунингдек, мустақил ишлари ва илмий тадқиқот ишларига раҳбарликни ташкил қилиш.

3.7.25. Талабалар билимининг рейтинг назоратини жорий этиш, талабаларнинг мустақил ишларини ташкил этиш бўйича тадбирлар ўтказиш, талабаларнинг қолдирилган дарсларни қайта ўзлаштириш жараёнларига умумий раҳбарлик қилиш.

3.7.26. Кафедра фанлари бўйича ўқув дастурлар ишлаб чиқиш ва белгиланган тартибда тасдиққа тақдим этиш, шунингдек, турдош кафедралар томонидан тайёрланган ўқув дастурларга тақриз ва хulosалар тайёрлаш.

3.7.27. Дарслик, ўқув, услубий ва кўргазмали қўлланмалар тайёрлаш, қайта нашр этиладиган дарслик, ўқув қўлланма ва ўқув-услубий адабиётларга хulosалар тузиш.

3.7.28. Кафедра йўналишлари ва мутахассисликлар бўйича ДТС, ўқув режалари ва дастурларини ривожланган хорижий мамлакатларнинг таълим дастурлари билан қиёсий таҳлил олиб бориш ва такомиллаштириш.

3.7.29. Иқтидорли талабаларни танлаш ва уларни тарбиялаш, олимпиада ва танловларда иштирок этишга тайёрлаш, талабаларнинг мустақил ишлаш шакл ва услубларини такомиллаштириш бўйича чоралар кўриш.

3.7.30. Талабалар илмий-ижодий фаолиятини тизимли асосда ташкил этиш, иқтидорли талабаларни аниқлаш ва уларни илмий тадқиқотларга жалб этиш, илмий тадқиқот ишларини индивидуал ва жамоа бўлиб бажаришга ўргатиш, уларнинг илмий-ижодий фаолиятини рўёбга чиқариш учун зарур ташкилий, услубий шарт-шароитлар яратиш.

3.7.31. Меҳнат қонунчилигига белгиланган бошқа мажбуриятлар ва хуқуқлардан фойдаланиш.

3.7.32. Кафедра мудирининг элчихоналар, чет эл ташкилотлари ҳамда чет

мамлакатлар вакиллари иштироки билан ўтказиладиган тадбирлари, Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирлиги (кейинги ўринларда матнда “вазирлик” деб юритилади) томонидан белгиланган тартибда ҳалқаро ҳамкорлик кенгаши қарори билан ёки, истисно тариқасида, ректор фармойиши асосида вазирлик орқали амалга оширилади.

3.7.33. Кафедра мудирининг чет эл хизмат сафарлари вазирликнинг 2005 йил 13 апрелдаги 81-сонли буйруғи билан тасдиқланган “Ўзбекистон Республикаси олий таълим муассасаларидан хорижий сафарларга бориш тартиби” тўғрисидаги мувакқат йўриқнома асосида амалга оширилади.

3.7.34. Кафедра мудирининг фаолияти Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирлигининг 2008 йил 30 майдаги 159-сонли буйруғи билан тасдиқланган “Олий таълим муассасаси кафедралари тўғрисида”ги низом асосида амалга оширилади.

3.7.35. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 1999 йил 12 январдаги 12-сонли “Ижро интизомини мустаҳкамлаш чора-тадбирлари тўғрисида”ги қарорига мувофиқ ижро интизомига, ўқув ва меҳнат интизомига, меҳнатни муҳофаза қилиш, хавфсизлик техникаси ва ишлаб чиқариш санитариясига доир қоидалар, университетнинг устави, ички тартиб қоидалари, университет кенгаши қарорлари, ректор буйруқлари ҳамда таълим тизимида доир норматив-хукуқий ҳужжатларда қўйилган мақсад ва вазифаларга, шунингдек, ўзининг хизмат вазифаларига тўлиқ риоя этиш.

3.8. Профессор, доцент, катта ўқитувчи, ўқитувчи ассистент.

3.8.1. Белгиланган тартибда университет ва факултет кенгашларига сайлаш ва сайланиш.

3.8.2. Университетнинг фаолиятига тааллуқли масалаларни муҳокама қилишда иштирок этиш.

3.8.3. Университетнинг кутубхонаси, ўқув ва илмий бўлинмаларнинг хизматларидан, шунингдек, ижтимоий-маиший, тиббий ва бошқа бўлимлар хизматидан жамоа шартномасига мувофиқ фойдаланиш.

3.8.4. Ўқитишининг услугуб ва воситаларини танлаш, ўқув ва илмий жараённинг юқори сифатини таъминловчи илмий тадқиқот ишларини амалга ошириш.

3.8.5. Муассаса маъмуриятининг буйруқ ва фармойишлари юзасидан қонунчиликда белгиланган тартибда мурожаат қилиш.

3.8.6. Қонунчиликда белгиланган тартибда лавозимларни эгаллаш, танловларда қатнашиш.

3.8.7. Ўзлари ишлаётган кафедра, факультетдан ташқари бошқа факультет, кафедра, ташкилотларда ўриндошлиқ асосида ишлаш.

3.8.8. Хорижий ҳамкасларнинг соҳага доир илмий ва ўқув-услубий адабиётлари билан танишиш ва улар билан фикр алмасиши.

3.8.9. Ўз фани бўйича сифатли дарсликлар ва ўқув қўлланмалар тайёрлаш.

3.8.10. Назарий билимларини, амалдаги тажрибасини, илмий тадқиқот олиб бориш услубини, педагогик маҳоратини ошириш.

3.8.11. Грантлар, илмий лойихалар, хўжалик шартномаларида иштирок этиш.

3.8.12. Ўзбекистон Республикасининг олий таълимга оид қонунчилигига

белгиланган бошқа хуқуқларни амалга ошириш.

3.8.13. Иш берувчининг қонуний фармойишларини бажариш, ҳар йили тасдиқланадиган шахсий режа асосида ўқув-услубий, илмий ва маънавий-маърифий ишларни ўз вақтида ва сифатли бажариш, хусусан:

а) ўқув юкламалари ҳажмини, ўқув-услубий, илмий ўқув-ташкилий ишларни тасдиқланган шахсий режа асосида бажариш ва маънавий-маърифий ишларда иштирок этиш;

б) дарслик, ўқув қўлланма тайёрлаш, ўқув адабиётлари, илмий мақолалар, монографиялар ёзиш;

в) тарбиявий ишлар олиб бориш, талабалар билан маънавий-маърифий ишларда, шу жумладан, дарсдан ташқари вақтларда ўтказиладиган тадбирларда бевосита иштирок этиш, қолдирилган дарслар учун талабалардан қайта ўзлаштиришлар қабул қилиш;

д) Кенгаши томонидан тасдиқланган кафедра илмий мавзуларида иштирок этиш;

е) ўз малакасини мунтазам равишда ошириш.

3.8.14. Муассасанинг мол-мулкини асраб-авайлаш, ундан оқилона фойдаланиш.

3.8.15. Иш берувчига бевосита етказилган ҳақиқий моддий зарарни қоплаш.

3.8.16. Муассаса жамоатчилик ишларида қатнашиш, хусусан: талабалар турар жойида тасдиқланган жадвал бўйича жамоатчилик асосида навбатчилик қилиш.

3.8.17. Педагогик ва илмий жараённинг самарадорлигини таъминлаш.

3.8.18. Замонавий цивилизация ва демократия шароитида таълим олувчиларнинг танлаган йўналиши (мутахассислиги) бўйича юксак касбий тайёргарликни, меҳнатга бўлган қобилиятни шакллантириш.

3.8.19. Чет тили ва ахборот технологияларидан саводхонлигини мунтазам ошириб бориш.

3.8.20. Таълим олувчиларда мустақил фикрлаш, ташаббускорлик, ижодий қобилиятни шакллантириш.

3.8.21. Ўзининг одоби, маданияти, маънавий савияси билан ўrnak бўлиш.

3.8.22. Кийиниш маданиятига риоя этиш.

3.8.23. Республикада амалга оширилаётган ислоҳотлар ва жаҳонда рўй берадиган янгиликлардан хабардор бўлиш.

3.8.24. Университет, факультет, кафедра томонидан ташкил этиладиган маданий, маънавий, маърифий тадбирларда фаол иштирок этиш.

3.8.25. Ўзи ўқитадиган фан дастурини фан ва техника ютуқлари асосида мунтазам бойитиб бориш.

3.8.26. Дарсларни юқори савияда ўтиш.

3.8.27. Фан йўналишига тегишли янги манбаларни топиш ва улар билан талабаларни танишитириб бориш.

3.8.28. Ҳар ўқув йили бошлангунга қадар ўзи ўқитадиган фанларнинг ишчи ўқув дастури, календар режаси ва рейтинг назоратлари жадвалини ишлаб чиқиши ва кафедра мажлисида тасдиқлатиши.

3.8.29. Рейтинг тадбирларини ўз вақтида ўтказиш.

3.8.30. Талабалар билимини холисона баҳолаш.

3.8.31. Янги педагогик технологияларни дарс жараёнида қўллаш.

3.8.32. Кафедра илмий салоҳиятини ошириш ва таълим йўналишлари бўйича жадал илмий тадқиқотлар олиб бориш.

3.8.33. Олий таълим тизимида амалга оширилаётган ислоҳотларда фаол қатнашиш.

3.8.34. Гурух мураббийси этиб тайинланган бўлса, талабалар уйида ва ижарада яшовчи талабалар ҳолидан мунтазам хабардор бўлиб туриш, талабаларнинг қолдирилган дарсларни қайта ўзлаштириш жараёнини ташкил этиш.

3.8.35. Университет профессор-ўқитувчилари хизматчи-ходимларининг чет эл хизмат сафарлари вазирликнинг 2005 йил 13 апрелдаги 81-сонли буйруғи билан тасдиқланган “Ўзбекистон Республикаси олий таълим муассасаларидан хорижий сафарларга бориш тартиби” тўғрисидаги муваққат йўриқнома асосида амалга оширилади.

3.8.36. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 1999 йил 12 январдаги 12-сонли “Ижро интизомини мустаҳкамлаш чора-тадбирлари тўғрисида”ги қарорига мувофиқ ижро интизомига, ўқув ва меҳнат интизомига, меҳнатни муҳофаза қилиш, хавфсизлик техникаси ва ишлаб чиқариш санитариясига доир қоидалар, университетнинг устави, ички тартиб-қоидалари, университет кенгаши қарорлари, ректор буйруқлари ҳамда таълим тизимида доир норматив-хукуқий ҳужжатларда кўйилган мақсад ва вазифаларга, шунингдек, ўзининг хизмат вазифаларига тўлиқ риоя этиш.

3.9. Кенгаш котиби.

3.9.1. Янги ўқув йили учун кенгаш иш режасини ҳамда унинг ҳар бир йиғилиши кун тартибини тузиш (режа асосида).

3.9.2. Ҳар бир кенгаш йиғилиши кун тартибида қўриладиган масалалар бўйича уни тайёрлайдиган масъул шахслар билан биргаликда ишлаш ҳамда ҳужжатларни сифатли ва ўз вақтида тайёрланишини таъминлаш.

3.9.3. Кенгаш бўлиб ўтгандан кейинги материал ва маъruzalarни қарорга асосан тайёрлаш ва нашр қилинишини таъминлаш.

3.9.4. Кенгаш қарорларининг сифатли ва ўз вақтида бажарилишини назорат қилиш.

3.9.5. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2006 йил 10 февралдаги 20-сонли қарори билан тасдиқланган “Олий таълим муассасаларига педагог ходимларни танлов асосида ишга қабул қилиш тартиби тўғрисида”ги низом талаблари ҳақида факультетлар ва кафедралар кесимида тушунтириш ишлари ўтказиш ҳамда ушбу низомга қатъий риоя қилган ҳолда университетнинг кафедра мудири, профессори, доценти, катта ўқитувчиси, ассистенти лавозимларига ўз вақтида танлов ўтказилишини таъминлаш:

а) оммавий ахборот воситалари орқали вакант лавозимларга, шунингдек, танлов муддати тугаётган лавозимларга камида икки ой илгари танлов эълон қилиш;

б) университет педагог кадрлари лавозимларига танловда иштирок этиш учун йўлланган аризаларни қабул қилиш;

в) номзодларнинг “Олий таълим муассасаларига педагог ходимларни танлов асосида ишга қабул қилиш тартиби тўғрисида”ги Низомнинг 16-банди асосида тегишли кафедраларда муҳокамасининг тўғри ташкил этилиши ҳамда ҳар бир

муқобил номзод бўйича кафедранинг тавсияси (ижобий ёки салбий)нинг берилиши устидан назорат олиб бориш;

г) кенгаш аъзоларига танловда иштирок этаётган номзодлар ҳақида, шунингдек, кафедранинг холосаси юзасидан ахборот бориш;

д) ходимлар бўлими билан биргаликда вакант педагог кадрлар лавозимларига ўз вақтида танлов ўтказилганини ҳамда танлов натижасида улар билан тузилган шартномаларнинг мониторингини олиб бориш ҳамда маълумотлар банкини яратиш ва янгилашибориш;

е) кафедра мудири лавозимига, профессор, доцент илмий унвонларини олиш учун профессор-ўқитувчиларнинг номзодини бориш ва танлов асосида танлаш ва қайта танлаш билан боғлиқ керакли хужжатларни тайёрлаш.

3.9.6. Кенгаш мажлиси баённомаларини тайёрлаш ва тасдиқлаш, кенгаш мажлисида докторантлар ва мустақил изланувчиларнинг мавзулари тасдиқланганини түғрисида кенгаш қароридан кўчирма тайёрлаш.

3.9.7. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 1999 йил 12 январдаги 12-сонли “Ижро интизомини мустаҳкамлаш чора-тадбирлари түғрисида”ги қарорига мувофиқ ижро интизомига, ўқув ва меҳнат интизомига, меҳнатни муҳофаза қилиш, хавфсизлик техникаси ва ишлаб чиқариш санитариясига доир қоидалар, университетнинг устави, ички тартиб-қоидалари, университет кенгаши қарорлари, ректор буйруқлари ҳамда таълим тизимиға доир норматив-хуқуқий хужжатларда қўйилган максад ва вазифаларга, шунингдек, ўзининг хизмат вазифаларига тўлиқ риоя этиш.

3.10. Илмий ходимлар.

3.10.1. Белгиланган тартибда муассасанинг университет кенгашига сайлаш ва сайданиш.

3.10.2. Университет фаолиятига тааллуқли масалалар муҳокамасида иштирок этиш ва уларни ҳал қилишда иштирок этиш.

3.10.3. Муассасанинг ахборот-ресурс маркази, ўқув ва илмий бўлинма лабораторияларидан, шунингдек, ижтимоий-маиший, тиббий ва муассаса тузилмасидаги бошқа бўлиmlар хизматидан фойдаланиш.

3.10.4. Ўзбекистон Республикаси қонунчилигига белгиланган бошқа хуқуклардан фойдаланиш.

3.10.5. Ўзининг хизмат вазифаларини вижданан бажариш ва ўз шаънига доғ туширмаслик.

3.10.6. Иш жараёнида мулоқот қиласиган университет ходимлари, талабалари ва бошқа шахслар билан хушфеъл муносабатда бўлиш.

3.10.7. Иш берувчининг қонуний фармойишларини ўз вақтида ва аниқ бажариш.

3.10.8. Белгиланган муддатда илмий тадқиқот ишларини юқори даражада бажариш.

3.10.9. Илмий тадқиқот натижаларини ўрнатилган тартибда ишлаб чиқариш ва ўқув жараёнида қўллаш.

3.10.10. Ўқув жараёнида иштирок этиш, турли нашрларда илмий мақолалар нашр эттириш.

3.10.11. Мехнатни муҳофаза қилиш, хавфсизлик техникаси қоидаларига риоя қилиш.

3.10.12. Кийиниш маданиятига риоя этиш. Университет ҳудудида, жумладан, дарс ўтаётган хоналар, бошқа бинолар ва ташқи жойларда ибодат либосларида (ўранган ҳолда) ёки диққат-эътиборни ўта жалб қилувчи кийимларда юрмаслик.

3.10.13. Университет бинолари ва лабораторияларидағи жиҳозларни асраш ва шикаст етказмаслик, иш жойини озода тутиш, иш вақтини тўлақонли, унумли ўтказиш.

3.10.14. Илмий ходимларининг чет эл хизмат сафарлари вазирлик 2005 йил 13 апрелдаги 81-сонли буйруғи билан тасдиқланган “Ижро интизомини мустаҳкамлаш чора-тадбирлари тўғрисида»ги қарорига мувофиқ ижро интизомига, ўкув ва меҳнат интизомига, меҳнатни муҳофаза қилиш, хавфсизлик техникаси ва ишлаб чиқариш санитариясига доир қоидалар, университетнинг устави, ички тартиб-қоидалари, университет кенгаш қарорлари, ректор буйруқлари ҳамда таълим тизимиға доир норматив-хуқуқий хужжатларда қўйилган мақсад ва вазифаларга, шунингдек, ўзининг хизмат вазифаларига риоя этиш.

3.11. Ўқув-ёрдамчи ходимлар.

3.11.1. Жамоатчилик ташкилотларига сайлаш ва сайланиш.

3.11.2. Ўкув жараёнида амалий машғулотларни ўтказиш билан боғлиқ масалаларни муҳокама қилиш ва уларни ҳал қилиш бўйича таклифлар киритиш.

3.11.3. Университетнинг ахборот-ресурс маркази, ижтимоий-маший, тиббий ва бошқа бўлимлар хизматидан фойдаланиш.

3.11.4. Университет маъмуриятининг буйруқ ва фармойишлари юзасидан қонунчиликда белгиланган тартибда мурожаат қилиш.

3.11.5. Ўзбекистон Республикаси қонунчилигига мувофиқ бошқа хуқуқлардан фойдаланиш.

3.11.6. Иш жараёнида мулоқот қиласиган университет ходимлари, талабалари ва бошқа шахслар билан хушфеъл муносабатда бўлиш.

3.11.7. Иш берувчининг қонунга мувофиқ келадиган фармойиш ва кўрсатмаларини ўз вақтида ҳамда аниқ бажариш.

3.11.8. Мехнатни муҳофаза қилиш, хавфсизлик техникаси ва ишлаб чиқариш санитариясига доир қоидаларга риоя қилиш.

3.11.9. Кийиниш маданиятига риоя қилиш. Муассаса ҳудудида, жумладан, дарс ўтаётган хоналар, бошқа бинолар ва ташқи жойларда ибодат либосларида (Ўзбекистон Республикасининг Маъмурий жавобгарлик тўғрисида Кодексининг 184-моддаси 1-банди) ёки диққат-эътиборни ўта жалб қилувчи кийимларда юрмаслик.

3.11.10. Университет бўлимлари, факультет, кафедра ва лаборатория мол-мулкига авайлаб муносабатда бўлиш.

3.11.11. Университет лаборатория асбоб-ускуналари ва бошқа жиҳозларини университет маъмурияти рухсатисиз бинодан ташқарига олиб чиқиб кетмаслик.

3.11.12. Амалий машғулотлар бошланиши олдидан дарс мавзусига мос қурилма ва асбобларни ўз вақтида тайёрлаш.

3.11.13. Лаборатория ишлари тавсифномаларини татбиқ қилиш.

3.11.14. Талабаларга амалий ва лаборатория машғулотларини бажаришда ёрдам бериш.

3.11.15. Дарс тугагач, лаборатория хоналарини тартибга келтириш.

3.11.16. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 1999 йил 12 январдаги 12-сонли “Ижро интизомини мустаҳкамлаш чора-тадбирлари тўғрисида”ги қарорига мувофиқ ижро интизомига, ўқув ва меҳнат интизомига, меҳнатни муҳофаза қилиш, хавфсизлик техникаси ва ишлаб чиқариш санитариясига доир қоидалар, университетнинг устави, ички тартиб-қоидалари, университет кенгаш қарорлари, ректор буйруқлари ҳамда таълим тизимиға доир норматив-хуқуқий хужжатларда қўйилган мақсад ва вазифаларга, шунингдек, ўзининг хизмат вазифаларига тўлиқ риоя этиш.

3.12. Университет талабалари.

3.12.1. Университет таълим олувчиларининг сифатли ва юқори савияда билим олишлари, танлаган ихтисослиги бўйича юқори малакали мутахассис бўлиб етишишлари учун зарур бўлган хуқуқлардан фойдаланиш.

3.12.2. Фан, техника, замонавий технологиялар ютуқларига мос келувчи билим олиш.

3.12.3. Университет ахборот-ресурс марказида мавжуд бўлган китоблар, даврий нашрлар, электрон таълим воситаларидан белгиланган тартибда бепул фойдаланиш.

3.12.4. Бепул маслаҳатлар ва йўл-йўриқлар олиш.

3.12.5. Аудиториялар, таълим воситалари саналувчи ашёлардан ўрнатилган тартибда бепул фойдаланиш.

3.12.6. Таълим жараёни самарадорлиги ва таълим сифатини ошириш юзасидан ўз таклиф-мулоҳазаларини, танқидий фикрларини белгиланган тартибда таълим муассасаси, деканат ва кафедра раҳбариятига билдириш ва уларнинг кўриб чиқилишини талаб қилиш.

3.12.7. Университет ва факультет миқёсида ўтказиладиган оммавий тадбирларда иштирок этиш.

3.12.8. Илмий тадқиқот ишларида ва илмий конференцияларда қатнашиш, уларнинг натижаларини нашр этиш ва бу ҳақда ахборотлар бериш.

3.12.9. Университетда қонуний равишда фаолият юритаётган жамоат бирлашмаларига аъзо бўлиш ва улар ишида қатнашиш.

3.12.10. Қонун хужжатларига мувофиқ бошқа хуқуқлардан фойдаланиш.

3.12.11. Ватанига ва ҳалқига ҳалол хизмат қилишга тайёр, юқори билимли ва юксак маънавиятли мутахассис бўлиб етишиш учун фидокорона билим олиш, ўз касбий салоҳиятини шакллантириш ва такомиллаштириш.

3.12.12. Таълим олиш жараёнида жамиятнинг ахлоқий принципларига, маънавий қадриятларимизга, қонун талабларига, ўзаро муносабатларнинг юксак талабларига жавоб берувчи қоидаларига қатъий амал қилиш.

3.12.13. Танлаган ихтисослиги бўйича чуқур назарий билим олиш, бўлғуси касби бўйича амалий кўникмалар ҳосил қилиш.

3.12.14. Ўқув жараёни талабларига бўйсуниши, ўқув машғулотларини узрли сабабсиз қолдирмаслик, дарсларга кеч қолмаслик, машғулотлар тамом бўлмасидан аввал кетиб қолмаслик.

3.12.15. Таълим жараёни билан боғлиқ вазифаларни ўз вақтида ва сифатли бажариш, ўқитувчиларнинг фанни ўзлаштириш билан боғлиқ топшириқларини ўз вақтида ва талаб даражасида бажариш, машғулотларга зарур ўқув қуроллари билан келиш.

3.12.16. Тегишли кафедра ва деканат билан мустаҳкам алоқада бўлиш, деканатнинг қонуний топшириқларини ўз вақтида бажариш.

3.12.17. Билимларни эгаллашда ташаббус ва ғайрат кўрсатиш, лоқайдликка йўл қўймаслик.

3.12.18. Ўз курсдошлари, бошқа талабалар, профессор-ўқитувчилар билан ҳушмуомалада бўлиш.

3.12.19. Университет мулкларига эҳтиёткор ва тежамкор муносабатда бўлиш, уларга қасдан ёки эҳтиётсизлик қилиб зиён етказмаслик, зиён етказгани тақдирда зарар ўрнини ўрнатилган тартибда қоплаш, ашёларни аудиториядан ёки бинодан ташқарига олиб чиқмаслик.

3.12.20. Бино ичида, йўлакларда, аудиторияларда санитария қоидаларига риоя қилиш, ифлослантирмаслик, тамаки, нос чекмаслик.

3.12.21. Кийиниш маданиятига риоя қилиш, диний ибодат кийимларида юрмаслик, безак ва тақинчоқларга ҳирс қўймаслик. Ташқи кўриниши ва ёмон хулқ-автори билан бошқалардан ажralиб турмаслик, ахлоқ-одоб нормаларига сўзсиз бўйсуниш.

3.12.22. Ўқув машғулотига келмаган ҳолларда (шу жумладан, касаллиги туфайли) уч кундан кечикмасдан бевосита ўзи ёхуд гуруҳ раҳбари орқали деканатни ёзма равишда хабардор қилиш, қатнашмаслик сабабларини кўрсатиш.

3.12.23. Хорижий ташкилотлар грантларида қатнашган ҳолларда бу ҳақда факультет деканини хабардор қилиш, грант билан боғлиқ ҳолда чет элга жўнаб кетишдан аввал ўрнатилган тартибда Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирлиги раҳбариятининг розилигини олиш.

3.12.24. Ўз илмий, маънавий-ахлоқий, ғоявий-сиёсий савиясини мунтазам ошириб бориши, мамлакатимизда амалга оширилаётган ижтимоий-иқтисодий ва сиёсий соҳалардаги ислоҳотлар ва янгиланишлардан хабардор бўлиш.

3.12.25. Университет устави, ички тартиб-қоидалари, ўқув интизомига, университет кенгаши қарорлари, ректор буйруқлари ҳамда таълим тизимида доир норматив-ҳукуқий ҳужжатларда қўйилган мақсад ва вазифаларга, шунингдек, ўзининг мажбуриятларига риоя этиш.

4. Самарқанд Давлат университети худудида қўйидагилар тақиқланади:

4.1. Университет худудида, биноларда, йўлакларда, аудитория ва ажратилмаган бошқа жойларда сигарет, нос чекиши.

4.2. Алькоголли ичимликлар (пиво, вино ва бошқалар), гиёхвандлик моддалари истеъмол қилиш.

4.3. Безорилик қилиш, уятли сўзлар айтиш, сўкиниш, ўзгаларга шилқимлик

қилиш, одамлар осойишталигига путур етказадиган хатти-ҳаракатлар содир этиш.

4.4. Диний мазмундаги ёзма ёки электрон воситалардаги материалларни тайёрлаш, саклаш, тарқатиш.

4.5. Миллий, иркүй, этник, диний адоваратни тарғиб қилувчи ҳар қандай шаклдаги материалларни тайёрлаш, саклаш, тарқатиш ва тарғиб этиш.

4.6. Беҳаёликни тарғиб қилувчи порнографик материалларни қандай шаклда бўлишидан қатъи назар (расм, аудио, видео, босма нашр) тайёрлаш, саклаш, тарқатиш, тарғиб қилиш.

4.7. Муассаса ҳудудида қимор ўйинлари ўйнаш.

4.8. Бино ичида бош кийимда ва устки кийимда (пальто, пўстин, куртка) юриш, баланд овоз билан гапириш, шовқин солиш, машғулотлар бўлаётган чоғда коридор бўйлаб юриш, аудитория эшигини сабабсиз очиб қараш.

4.9. Университетга диний ибодат либосларида келиш.

4.10. Университет ҳудудида одамлар диққатини тортадиган майка, мини юбка, шортик ва бошқа ахлоқ-одоб нормаларига зид келувчи кийимларда юриш, ғайритабии тақинчоқлар такиб олиш, пардоз-андознинг экстравагант усувларини қўллаш тақиқланади.

4.11. Талабалар одми, аммо покиза кийинишлари, соч турмакларининг ғайриоддий бўлишига йўл қўймаслик.

4.12. Зеб-зийнатдан фойдаланишда меъёрга риоя қилишлари, ўзларининг дидсизликларини кўрсатиб қўймаслик.

4.13. Университет ҳудудига уяли алоқа воситалари билан келиш мумкин, бироқ, ўқув юрти ҳудудида уларни “овозсиз” режимга ўтказиши.

4.14. Ўқув машғулотлари чоғида уяли алоқа воситалари тўлиқ ўчириб қўйилиши лозим ва рухсатсиз фойдаланмаслик. Факат фавқулодда ҳолларда (касаллик юз бериши ва бошқа ҳолларда) алоқа воситаси орқали ота-онаси ёки бошқа яқинларига хабар бериш учун алоқа воситасидан фойдаланишга рухсат берилиши мумкин.

4.15. Уяли алоқа воситасидан фойдаланганда ҳақоратомуз ва уятли сўзларни қўллаш, овозини баланд кўтариб гаплашиш.

4.16. Уяли алоқа воситаларидан фойдаланган ҳолда инсон шаъни ва қадр-қимматини ерга урувчи, маънавий бузуқликнинг ҳар қандай кўринишларини (порнография, алькоголизм, кашандалик, гиёхвандлик,) тарғиб этувчи, талаба ёшларнинг маънавий камол топишига зиён етказувчи, умумэътироф этилган ахлоқий қадриятларга путур етказувчи, миллий, диний, этник низолар келтириб чиқарувчи, диний ақидапарастлик, миссионерлик, фундаментализмни тарғиб қилувчи ҳар қандай маълумотларни олиб кириш, тарқатиш, тарғиб этиш.

4.17. Уяли алоқа воситасини безатища (фон расмлари) ёшига мос бўлмаган, ахлоқий заарли бўлган тасвирлардан фойдаланиш.

Талабалар турар жойида кеч соат 22^{00} дан эрталаб 06^{00} гача фуқаролар осойишталигини бузадиган, дам олишларига халақит берадиган хатти-ҳаракатларга йўл қўйиши (радиоприёмник, телевизор, магнитофон ва бошқа овоз кучайтириш воситаларидан фойдаланиш); муассаса ҳудудига, машғулотларга бегона (университетга алоқадор бўлмаган) шахсларни бошлаб келиш ман этилади.

5. Ўқишиш ва дам олишиш вақтини тартибга солишиш талаблари

5.1. Университетда ўқув машғулотлари белгиланган тартибда тасдиқланган ўқув режаси асосида тузилган дарс жадвали бўйича олиб борилади.

5.2. Кундузги таълим шаклида талabalарга ўқув йили давомида икки мартадан кам бўлмаган миқдорда умумий давомийлиги ўқув режаларида тасдиқланган муддатга тенг таътил белгиланади.

5.3. Дарс жадвали семестр учун тузилади ва семестр бошланишидан 10 кундан кечиктирмай чиқариб қўйилади. Факультатив машғулотлар ўтказиш учун алоҳида жадвал тузилади.

5.4. Академик соатнинг давомийлиги 40 минут (танаффусиз қўшма дарс 80 минут). Ўқув машғулоти бошланиши ва тугаши ҳақида ўқитувчи ва талabalар қўнғироқ билан огоҳлантирилади. Ҳар жуфтлик машғулотлар ўртасида 10 минут танаффус белгиланади.

5.5. Ўқув қуни давомида тушлик танаффус 40 минутдан ошмаслиги керак. Дарс бошлангандан кейин барча ўқув хоналарида тинчлик ва тартиб таъминланиши лозим. Ўқув машғулотларини бўлиш, дарс пайтида аудиторияга сабабсиз кириш ва чиқиб кетишга йўл қўйилмайди.

5.6. Ҳар бир ўқув машғулоти бошлангунга қадар (машғулотлар орасидаги танаффус пайтида) аудитория, лаборатория, ўқув устахоналари ва кабинетларда лаборантлар зарур ўқув қўлланмалар ва ускуналарни дарсга тайёрлайдилар.

5.6. Аудитория, лаборатория, ўқув устахоналарида амалий машғулотлар ўтиш учун ҳар бир курс икки гурухга бўлинади. Талabalар гурухининг таркиби амалий машғулотлар характеристидан келиб чиқиб тегишли буйруқ асосида белгиланади.

5.7. Ҳар бир гурухда факультет декани томонидан интизомли ва дарсга улгурувчи талabalар ичидан гурух сардори белгиланади.

Гурух сардори бевосита факультет декани, декан муовинлари ва гурух мураббийсига бўйсунади, ўз гурухидаги уларнинг барча қўрсатма ва буйруқларини бажаради.

5.8. Гурух сардорининг вазифасига қўйидагилар киради:

а) ўқув машғулотларининг ҳамма турлари бўйича талabalарни шахсан ҳисобга олиш;

б) ҳар қуни факультет деканига дарсга келмаган ва кечиккан талabalар тўғрисида, уларнинг сабабларини қўрсатган ҳолда маълумот бериш;

в) маъзуза ва амалий машғулот дарсларида гурухда ўқув фанининг боришини кузатиш, шунингдек, ўқув ускуналари ва жиҳозларнинг сақланиши ҳақида жавобгарлик;

г) гурух талabalari ўртасида дарслик, ўқув қўлланмаларини ўз вақтида олиш ва тарқатишни ташкил қилиш;

д) факультет декани томонидан машғулотлар жадвалига киритилган ўзгаришларни талabalарга етказиш;

е) ҳар қуни тартиб бўйича гурух навбатчисини белгилаш;

ж) гурух талabalari стипендияларининг ўз вақтида олинишини назорат қилиш.

Гурух сардорнинг юқорида кўрсатилган вазифалари деканнинг буйруғи асосида ҳамма гурух талabalарга етказилади.

5.9. Ҳар бир гурух учун белгиланган шаклдаги гурух журнали шакллантирилиб, унда барча дарслар бўйича дарсга келмаган талабалар гурух сардори томонидан белгилаб борилади. Мазкур журнал деканатда сақланади. Ҳар кунлик дарслар бошланиши олдидан гурух сардори деканатдан журнални олиб, шу куни дарслар тугагач, деканатга топширади.

Аудитория, лаборатория, ўқув хоналаридағи жиҳозлар ва бошқа ашёлар бутлиги, мавжудлиги ва яроқли ҳолдалиги учун гурухнинг барча талабалари моддий жавобгардирлар.

6. Талабаларни ўқиши ва жамоат ишларидаги ютуқлари учун рағбатлантириши.

6.1. Талабалар ўқишида юқори кўрсаткичларга эришганлиги, илмий тадқиқот ишлари ва университет ижтимоий ҳаётида фаол иштироки учун қуйидаги тартибда рағбатлантирилади:

- ташаккур эълон қилиш;
- стипендияга қўшимча белгилаш ёки мукофотлаш;
- фахрий ёрлиқ ёки қимматбаҳо совға билан тақдирлаш.

6.2. Рағбатлантириш университет Ёшлар иттифоқи бошланғич ташкилоти, хотин-қизлар қўмитаси, бошланғич касаба уюшмаси қўмитаси томонидан ёки уларнинг тавсиялари асосида ректор буйруғига мувофиқ амалга оширилади.

6.3. Рағбатлантиришга тегишли маълумот ва буйруқдан кўчирма талабанинг шахсий ҳужжатлари тўпламида сақланади.

7. Интизомий таъсир чоралари.

7.1. Талаба ўзига юклатилган юқоридаги мажбуриятларни бажармаган ҳолларда унга нисбатан қуйидаги интизомий жазо чоралари кўрилади: ҳайфсан берилади, талабалар сафидан четлатилади.

Талаба узрсиз сабаблар билан 18 соат дарс қолдирганда огоҳлантирилади ва 32 соат узрсиз сабаблар билан дарс қолдирганда ҳайфсан эълон қилинади.

Талаба олий таълим муассасасидан қуйидаги ҳолларда четлаштирилиши мумкин:

- а) ўз ҳоҳишига биноан;
- б) ўқишининг бошқа таълим муссасасига кўчирилиши муносабати билан;
- в) саломатлиги туфайли (тиббий комиссия маълумотномаси асосида);
- г) ўқув интизомини ва олий таълим муассасасининг ички тартиб-қоидалари ҳамда одоб-ахлоқ қоидаларини бузганлиги учун;
- д) бир семестр давомида дарсларни узрли сабабларсиз 74 соатдан ортиқ қолдирганлиги сабабли;
- е) ўқиши учун белгиланган тўлов ўз вақтида амалга оширилмаганлиги сабабли (тўлов-контракт бўйича таҳсил олаётганлар учун);
- ж) талаба суд томонидан озодликдан маҳрум этилганлиги муносабати билан;
- з) суд қарорига қўра кириш имтиҳонларида белгиланган тартибини бузганлиги аниқланганда (ушбу ҳолатда талабалар сафидан четлаштирилган талабалар сафига қайта тикланмайди);
- и) вафот этганлиги сабабли.

7.2. Олий таълим муассасаси маъмурияти ташаббуси билан талабаларни ўқишдан четлаштириш бошланғич касаба уюшмаси қўмитасининг ёзма розилигини инобатга олган ҳолда (касаба уюшмаси аъзоси бўлган талабалар учун) амалга оширилади. Шунингдек, талаба мазкур қоидаларнинг 7.1-банди “д” кичик бандига кўра четлаштирилаётган ҳолда, университетининг Ёшлар иттифоқи бошланғич ташкилоти билан ҳам келишилиши мумкин.

7.3. Интизомий жазога тортилган талаба ўзига қўлланилган жазо чорасининг қонунийлиги ваadolатлилиги юзасидан қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда шикоят билан Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирлигига ёки суд идораларига мурожаат этиши мумкин.

7.4. Талабага нисбатан қўлланилган интизомий жазо юзасидан маълумот унинг шахсий ҳужжатлари тўпламида сақланади.

7.5. Ҳарбий хизматни ўташ, саломатлигини тиклаш, ҳомиладорлик ва туғищ, шунингдек, болаларни парвариш қилиш таътиллари даврида талабага Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирлиги томонидан тасдиқланган тартиб асосида академик таътил берилиши мумкин.

8. Мехнат муносабатлари.

8.1. Мехнат шартномасини тузиш, ўзгартириш ва бекор қилиш тартиби.

8.1.1. Ишга қабул қилиш иш берувчига тўғридан-тўғри мурожаат қилиш орқали амалга оширилади.

8.1.2. Ишга қабул қилишга ўн олти ёшдан йўл қўйилади.

Ёшларни меҳнатга тайёрлаш учун умумтаълим мактаблари, ўрта маҳсус, касбхунар ўқув юртларининг ўқувчиларини уларнинг соғлиғига ҳамда маънавий ва ахлоқий камол топишига зиён етказмайдиган, таълим олиш жараёнини бузмайдиган енгил ишни ўқишдан бўш вақтида бажариши учун – улар ўн беш ёшга тўлганидан кейин ота-онасидан бирининг ёки ота-онасининг ўрнини босувчи шахслардан бирининг ўзма розилиги билан ишга қабул қилишга йўл қўйилади (Ўзбекистон Республикасининг 2009 йил 24 сентябрдаги ЎРҚ-239-сон Конунишинг 1-моддасини 1-бандига асосан таҳрирга 2-қисм киритилди). Ўн саккиз ёшга тўлмаган шахсларни ишга қабул қилиш Мехнат Кодекснинг 241-моддасида назарда тутилган талабларга риоя этилган ҳолда амалга оширилади.

8.1.3. Ишга қабул қилинаётганда ишга кирувчи қуйидаги ҳужжатларни тақдим этиши шарт:

- паспорт (ёки унинг ўрнини босувчи ҳужжат), ўн олти ёшга етмаган шахслар эса туғилганлик тўғрисидаги гувоҳнома ва яшаш жойидан маълумотнома;

- чет эл фуқаролари, паспортдан ташқари, Ўзбекистон Республикасида яшаш ва меҳнат гувоҳномасини тақдим этишлари шарт. Фуқаролиги бўлмаган шахслар эса фуқаролиги йўқ шахснинг гувоҳномаси ва Ўзбекистон Республикасида яшаш учун гувоҳномасини тақдим этадилар.

8.1.4. Ишга биринчи марта кираётган шахслардан бошқалар меҳнат дафтарчасини тақдим этадилар.

8.1.5. Ўриндошлиқ асосида ишга кираётган шахс меҳнат дафтарчасининг ўрнига асосий иш жойидан маълумотнома тақдим этиши керак.

8.1.6. Ҳарбий билет (ҳарбий хизматчилар учун) ёки қайд гувоҳномаси (армияга чақирилувчилар учун).

8.1.7. Меърий норматив хужжатларга мувофиқ фақат маъсус маълумотга ёки маъсус тайёргарликка эга бўлган шахсларгина қўйилиши мумкин бўлган ишга кириш пайтида маълумоти тўғрисидаги давлат намунасидаги хужжат (диплом)ни топиширади.

8.1.8. Профессор-ўқитувчилар (кафедра мудири, профессор, доцент, катта ўқитувчи, ўқитувчи, асистент) таркибидаги вакант лавозимларни эгаллаш Ўзбекистон Республикасининг “Таълим тўғрисида”ги қонунининг 5-моддасига ҳамда Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2015 йил 25 августдаги 246-сон қарори билан тасдиқланган “Олий таълим муассасалари га педагог ходимларни танлов асосида ишга қабул қилиш тартиби тўғрисида”ги низомга мувофиқ танлов асосида амалга оширилади. Танловдан ўтган мутахассислар билан меҳнат шартномаси беш йилга тузилиб, ректор буйруғи асосида тегишли лавозимда ишлаш учун расмийлаштирилади.

8.1.9. Меҳнат шартномасига мувофиқ ишга қабул қилиш иш берувчининг буйруғига асосан расмийлаштирилади (ЎзР Меҳнат Кодекси 82-модда).

Иш берувчи ишга кираётган шахсдан бошқа хужжатларни талаб қилишга ҳақли эмас.

Кўйидаги ҳолларда ишга қабул қилишга йўл қўйилмайди:

8.1.10. Мазкур Қоидаларнинг 8.1.3-8.1.7; педагог кадрлар учун – 8.1.3-8.1.8 бандларида кўрсатилган хужжатлар бўлмаганда.

8.1.11. 15 ёшга тўлмаган шахслар (8.1.2-банди иккинчи хат бошида кўрсатилган таълим олувчи ёшлар тоифасидан ташқари).

8.1.12. Тиббий кўриқдан ўтиш қонунчиликда кўзда тутилган ҳолларда тиббий кўриқдан ўтмаган шахслар, шунингдек, тиббий хulosага мувофиқ мазкур ишни бажаришга соғлиги йўл қўймайдиган ходимлар.

8.1.13. Суд ҳукмига кўра муайян лавозимни эгаллаш ёки уни бажариши таъқиқланган, ишда муайян фаолият билан шуғулланиш ҳукуқидан маҳрум қилинган шахслар.

8.1.14. Агар уларнинг иши бевосита бўйсуниш ёки бирининг иккинчисига назорати остида бўлиши билан боғланган бўлса, ўзаро яқин қариндош бўлган шахслар (ота-оналар, ака-укалар, опа-сингиллар, ўғиллар, қизлар, эр-хотин, шунингдек, эр-хотиннинг ота-оналари, ака-укалари, опа-сингиллари ва фарзандлари).

8.1.15. Қонунчиликда кўзда тутилган бошқа ҳолларда.

8.1.16. Ишга киравчининг ишга қабул қилиш тўғрисидаги мурожаати маъсус ҳисоб дафтарида рўйхатга олиниши, рақамланиши, тикланиши ва корхонасиининг мухри билан тасдиqlаниши керак, у кадрлар бўлимида, девонхонада ёки раҳбарнинг қабулхонасида иш берувчи томонидан ўрнатилган тартибда белгиланган жойда сақланади.

Кадрлар бўлимининг ходимлари (мурожаатни рўйхатга олган бошқа шахслар ишга киравчини бўлажак меҳнат шартномаси тўғрисида иш берувчи ваколат берган тегишли мансабдор шахслар билан музокаралар юритиш учун шартшароитни таъминлашлари шарт.

8.1.17. Меҳнат шартномаси томонларнинг келишувлари бўйича музокараларда белгилаб олинади:

- а) иш жойи;
- б) ишга киравчининг меҳнат мажбуриятлари у ишлайдиган ихтисослик, малака, лавозим;
- в) меҳнатга ҳақ тўлашнинг миқдори ва шартлари;
- г) меҳнат шартномасини муайян муддатга тузиш вақтида унинг амал қилиш муддати;
- д) ишни бошлаш куни;
- е) ўриндошлик бўйича ишга қабул қилиш пайтида ҳар кунги ишнинг давомийлиги;
- ё) меҳнат шартномасини тузиш пайтида меҳнатга доир бошқа шартлар ҳам тилга олиниши мумкин.

8.1.18. Меҳнат шартномасида кўзда тутилган меҳнат шартлари даражаси қонунчиликда, жамоа келишувида, шунингдек, жамоа шартномасида, бошқа хужжатларда меъерий белгиланган даражадан паст бўлиши мумкин эмас.

8.1.19. Агар меҳнат шартномасида унинг амал қилиш муддати қўрсатилмаган бўлса, у номуайян муддатга тузилган деб ҳисобланади.

8.1.20. Фақат қўйидаги ҳолларда муддатли меҳнат шартномалари тузилиши мумкин:

- а) бўлажак иш муддатли характерда бўлганлиги сабабли меҳнат шартномасини тузишни талаб қиласа (касаллиги, малакасини ошириш учун юборилганлиги, таътилда шу, жумладан, болага қарашибўйича таътилда бўлган вақтинчалик иш жойида бўлмаган бошқа ходимнинг ўрнига ишга қабул қилиш ва ҳ.к.);
- б) ходим ана шундай шартнома тузишдан манфаатдор бўлса ва унинг ёзма аризаси мавжуд бўлса;
- в) муддатли шартномани тузиш қонунда кўзда тутилган бўлса.

8.1.21. Ишга қабул қилинаётган ҳар бир ходим (шу жумладан, ўриндошлик йўли билан киравчилар) билан меҳнат шартномаси бир хил кучга эга бўлган, камида икки нусхада ёзма шаклда тузилади, улар томонларнинг ҳар бирига сақлаш учун топширилади. Меҳнат шартномаси ходим ва муассаса раҳбарининг имзолари билан тасдиқланади. Раҳбарнинг имзоси университет муҳри билан тасдиқланади. Ходимнинг талабига кўра меҳнат шартномаси у билган тилда тузилади ва давлат тилида тузилган шартнома нусхаси билан бир хил юридик кучга эга бўлади.

8.1.22. Ходим билан тузилган меҳнат шартномаси уни томонлар имзолаган пайтдан бошлаб кучга киради. Ходим меҳнат шартномасида қўрсатилган кундан бошлаб меҳнат мажбуриятларини бажаришга киришади. Агар унда ишнинг бошланиш санаси қўрсатилмаган бўлса, ходим шартнома имзоланган кундан кейинги иш кунидан (сменани) кечиктирмай ишга киришиши керак. Университет раҳбари томонидан ёки унинг рухсати билан ишга қабул қилишни тегишлича расмийлаштирумасдан туриб ишга қўйилган шахс ишга тушган биринчи кундан бошлаб ишга қабул қилинган деб ҳисобланади.

8.1.23. Меҳнат шартномаси тузилганидан кейин иш берувчи меҳнат шартномасининг мазмунига мувоғиқ ишга қабул қилиш тўғрисида буйруқ чиқаради ва шахсни (имзо қўйдирган ҳолда) бундан хабардор қиласи.

8.1.24. Иш берувчи қўйидаги ҳолларда ишга қабул қилишдан бош тортишга

ҳақли эмас:

- а) агар рад этиш ходимнинг амалий хислатлари билан боғлиқ бўлмаган сабаблар бўйича амалга оширилган бўлса;
- б) иш берувчининг ўзи томонидан ишга қабул қилинган шахсларни;
- в) ногиронларни, 18 ёшдан ёш бўлган шахсларни ва жойлардаги давлат ҳокимияти органи томонидан муассасага белгиланган энг кам миқдордаги иш ўринлари ҳисобига ишга маҳаллий меҳнат органлари юборган бошқа шахсларни, шунингдек, муқобил хизматдаги хизматчиларни ва ҳ.к.
- г) ҳомиладор аёлларни ва 3 ёшга тўлмаган болалари бўлган аёлларни;
- д) қонунда кўзда тутилган бошқа ҳолларда.

8.1.25. Ходим иш берувчидан ишга қабул қилиш рад этилганлигининг сабабарини ёзма равища асослашни талаб қилишга ҳақлидир. Иш берувчи уч кун ичидаги унга ёзма асос кўрсатиши шарт. Ҳомиладор аёлларга ва уч ёшгача боласи бўлган аёлларга иш берувчи, агар улар шундай талаб билан мурожаат этмаганлари тақдирда ҳам ишга қабул қилишни рад этиш сабабини ёзма шаклда хабар қиласи. Ишга қабул қилиш ғайриқонуний равища рад этилганда ходим назорат қилувчи органга ёки судга шикоят қилишга ҳақлидир.

8.1.26. Ишга қабул қилиш пайтида меҳнат шартномасида дастлабки синов тўғрисидаги шарт таъкидланиши мумкин. Бундай таъкид бўлганида, синов шарти ишга қабул қилиш тўғрисидаги буйруқда акс эттирилади. Бироқ дастлабки синов билан ишга қабул қилинган ходимнинг меҳнат дафтарчасида дастлабки синов тўғрисидаги шартлар кўрсатилмаган ҳолда ишга қабул тўғрисида ёзилади.

Дастлабки синов муддати уч ойдан ошмайдиган муддатга белгиланиши мумкин. Дастлабки синов муддатининг аниқ давомийлиги (уч ой доирасида) меҳнат шартномаси томонларнинг келишуви бўйича белгиланади ва улар томонидан синов муддати белгиланган даврда иш берувчи ҳам, ходим ҳам меҳнат шартномасини бекор қилиб, бу ҳақда бошқа томонни уч кун олдин ёзма равища огоҳлантиришга ҳақлидир. Бунда иш берувчи синовнинг қониқарсиз натижаси хусусида ишончли исботларга эга бўлиши керак. Ходим эса давом эттиришдан бош тортиш сабабини иш берувчига тушунтиришга мажбур эмас.

Агар томонлар тарафидан белгиланган синов муддати тугагунига қадар томонларнинг бирортаси меҳнат шартномасини бекор қилиш тўғрисида баёнот бермаса, шартноманинг амал қилиши давом этади.

Ходим узрли сабаблар билан (вақтинчалик меҳнатга лаёқатсизлик, ҳарбий йиғинларда қатнашиш, донорлик вазифаларини бажариш, суд маслаҳатчиси сифатида судда қатнашиш ва ҳ.к) ишда бўлмаган даврлар дастлабки синов муддатига киритилмайди.

Дастлабки синов шарти билан ишга қабул қилинган ходим бошқа ходимлар билан баравар меҳнат қонунчилигига белгиланган барча ҳукуклардан фойдаланади ва жавобгар бўлади.

Куйидагиларга нисбатан ишга қабул қилиш пайтида синов муддатини белгилашга йўл қўйилмайди:

- профессор-ўқитувчи лавозимига танловдан ўтган педагог ходимларга, ҳомиладор аёллар, шунингдек, уч ёшгача болалари бўлган аёлларга;
- корхона учун белгиланган иш жойларининг энг кам миқдори ҳисобига

маҳаллий органлар томонидан ишга юборилган шахсларга;

- улар билан меҳнат шартномаси бойнада муддатга тузиладиган ходимларга.

Ходим бошқа ишга ўтказилаётганида дастлабки синов белгиланмайди.

8.1.27. Биринчи марта ишга тушган ва муассасада беш кундан ортиқ ишлаган шахсларга иш берувчи меҳнат дафтарчаларини юритиши шарт, ўриндошлар бундан мустасно.

Ходимлар бўлимининг ходимлари етти кунлик муддатдан кечиктирмай ходимнинг меҳнат дафтарчасига тегишли ёзувни киритишлари ва у киритилиши керак бўлган шахсий варақа Т-2 шаклига имзо қўйдирган ҳолда ёзувнинг меҳнат дафтарчасидаги ёзув билан аниқ мувофиқлигини таништиришлари шарт.

Ходимнинг хоҳишига қараб меҳнат дафтарchasiga корхона ичida ўриндошлик бўйича ишга қабул қилиш тўғрисидаги буйруқ ёки бошқа корхонада ўриндошлик бўйича ишлаш тўғрисидаги маълумотнома асосида ўриндошлик бўйича ишлаш даврлари тўғрисидаги ёзув киритилади.

8.1.28. Иш берувчи ва унинг манфаатларини ҳимоя қиладиган бошқа мансабдор шахслар ходимдан унинг меҳнат мажбуриятларига кирмайдиган ишларни бажаришни, қонунга зид ҳаракатларни содир этишни, шунингдек, ходимнинг ёки бошқа шахснинг ҳаёти ва соғлиғини хавф остига қўядиган, орномуси ва шаънини камситадиган ҳаракатлар содир этишни талаб қилишга ҳақли эмаслар.

8.1.29. Қўйидаги ҳолларда ва тартибда иш берувчининг ёки ходимнинг талабига кўра меҳнат шартларини ўзгартиришга йўл қўйилади:

8.1.30. Иш берувчи, агар меҳнат шартларини сақлашнинг имкони бўлмаса ёки бундай ўзгаришларни технологиядаги, ишлаб чиқариш ва меҳнатни ташкил этишдаги, ходимлар сонини ёки иш тарзини ўзгартиришга олиб келган ишлар (маҳсулот, хизматлар) ҳажмини қисқартиришдаги ўзгаришлар белгиланган бўлса, уларни ўзгартиришга ҳақлидир. Меҳнат шартларини кейинги ўзгартириш тўғрисида ходим камида икки ой олдин ёзма равишда, тилхат берган ҳолда огоҳлантирилиши керак. Бу муддатни қисқартиришга факат ходимнинг розилиги билан йўл қўйилади.

Бу ҳолда меҳнат шартномасини бекор қилишга қўйидаги мажбурий шартлар мавжуд бўлганда йўл қўйилади:

а) агар ходим меҳнатнинг янги шарт-шароитида ишлашни давом эттиришга рози бўлмаса;

б) агар корхонада меҳнатнинг илгариги шарт-шароитини сақлаб қолиш мумкин бўлмаса.

8.1.31. Ходим қонунчиликда кўзда тутилган ҳолларда меҳнат шартларини ўзгартиришни ёзма равишда талаб қилишидир (хомиладор аёл ёки 14 ёшгача боласи бўлган, 16 ёшгача ногирон боласи бўлган) аёллар илтимосига кўра тўлиқ бўлмаган иш кунини ёки тўлиқ бўлмаган иш ҳафтасини белгилаш, тиббий хulosага кўра ҳомиладор аёлларга, ногиронларга ВТЭК тавсияларига кўра меҳнат шартномасини ўзгартириш ва ҳ.к.

8.1.32. Иш берувчи ходимнинг талабини у берилганидан кейин уч кун ичida кўриб чиқиши шарт. Талабни қондиришдан бош тортилган ҳолда иш берувчи ходимга бош тортиш сабабини маълум қилиши шарт.

8.1.33. Ходим иш берувчи томонидан меҳнат шартлари ўзгартирилиши, шунингдек, унинг ходим талабига кўра меҳнат шартларини ўзгартиришни рад этиши хусусида судга шикоят қилишга ҳақлидир.

8.1.34. Иш берувчи ходимнинг фақат унинг розилиги билан бошқа доимий ёки вақтинчалик ишга ўтказиши мумкин.

8.1.35. Томонларнинг келишувига биноан ишга қабул қилиш пайтида ҳам, ундан кейин ҳам ходим томонидан асосий иш бўйича вазифалардан ташқари касблар (лавозимлар)ни ўриндошлиқ асосида олиб бориш, хизмат қўрсатиш худудини кенгайтириш, бажариладиган ишлар ҳажмини кўпайтириш (бундан кейин касбларни ўриндошлиқ асосида олиб бориш) тартибида қўшимча мажбуриятларни бажариши келишиб олиниши мумкин.

Кўрсатилган ишларни ходим асосий иш учун ажратилган вақтда бажаради. Уларни бажариш тартиби ва меҳнатга ҳақ тўлаш миқдори томонларнинг келишуви билан белгиланади.

Касбларни бирга олиб бориш тартибида ишларни бажаришнинг қанча давом этиши муайян муддатга ҳам, уни чекламасдан ҳам шартлаб қўйилиши мумкин.

Шартланган муддат тугаганидан сўнг касбларни бир-бирига қўшиб олиб бориш хусусида мазкур ходим билан белгиланган шартлар бекор қилинади.

Касбларни ўриндошлиқ асосида олиб бориш ва уни бекор қилиш меҳнат шартномасида акс эттирилади ва иш берувчи университетнинг тегишли буйруғи билан расмийлаштиради.

8.1.36. Ходим мазкур қоидаларнинг 4.25-бандида белгиланган тартибда меҳнат шартномасини исталган вақтда бекор қилишга ҳақлидир.

8.1.37. Ўзининг меҳнат шартномасини бекор қилиш тўғрисидаги нияти хусусида ходим тегишли аризани кадрлар бўлимига (иш берувчи томонидан белгиланган бошқа жойга) топшириш йўли билан икки ҳафта олдин иш берувчини ёзма равишда огоҳлантиришга мажбурдир. Ҳатто томонлар келишилган тақдирда ҳам бу муддатни узайтиришга йўл қўйилмайди.

8.1.38. Ходимнинг берган аризаси рўйхатга олиниши шарт. Ариза рўйхатга олинишидан қатъи назар, у берилган кундан бошлаб огоҳлантириш муддати бошланади.

8.1.39. Ходим томонидан берилган ариза у берилган кундан кейинги кундан кечиктирмай муассаса раҳбариятига топширилади.

Ходимнинг аризаси узрли сабаблар бўйича ишни давом эттириш мумкин эмаслиги билан шартланган ҳолда иш берувчи меҳнат шартномасини аризада кўрсатилган муддатда бекор қилишга мажбурдир.

Узрли сабабларга қуидагилар киради:

- ўқув юртларига ўқишига қабул қилиниш;

- пенсияга чиқиш;

- сайланадиган лавозимга сайланиш;

- ходим ёки унинг яқин қариндошларининг тиббий хulosага кўра парваришга мухтож бўлган саломатлиги, бу хulosани ВТЭК, ВКК беради;

- мазкур ишни давом эттириш мумкин эмаслигини белгилайдиган бошқа узрли сабаблар.

Конун билан белгиланган огоҳлантириш муддати ходим билан университет

раҳбари (мехнат шартномасини бекор қилиш ҳуқуқига эга бўлган бошқа мансабдор шахс) ўртасидаги келишувга қўра қисқартирилиши мумкин, бу эса ходимнинг аризасида мехнат шартномасини бекор қилишининг аниқ санасини кўрсатган ва меҳнат шартномасини бекор қилиш ҳуқуқига эга бўлган шахснинг тегишли рухсати кўринишида акс эттирилиши керак.

Мазкур бандда кўрсатилган шахслардан ташқари бошқа мансабдор шахслар, шу жумладан, мазкур ходим меҳнат қиласидаги таркибий бўлинмаларнинг раҳбарлари огоҳлантириш муддатини қисқартириш тўғрисида қарор қабул қилишга ҳақли эмаслар.

8.1.40. Мехнат шартномасини бекор қилиш тўғрисидаги аризани ходим исталган вақтда, шу жумладан, вақтинча меҳнатга лаёқатсизлик, таътилда, хизмат сафарида бўлган даврда ва ҳоказоларда топширишга ҳақлидир. Кўрсатилган даврларнинг ҳаммаси меҳнат шартномасини бекор қилиш тўғрисида белгиланган огоҳлантириш муддати ҳисобланади.

8.1.41. Огоҳлантириш муддати мобайнида меҳнат шартномасининг шартларини томонлар одатдаги тартибда бажаришда давом этадилар.

Ходимнинг огоҳлантириш муддати мобайнида аризани қайтариб олиш ҳуқуқи сақланади.

Агар қонунчиликда белгиланган муддатлар тугаганидан сўнг меҳнат шартномаси бекор қилинмаса, меҳнат муносабатлари давом эттирилади.

8.1.42. Муайян муддатга ёки муайян ишни бажариш вақтига тузилган шартноманинг муддати тугаганда томонларнинг исталган меҳнат муносабатларини шартнома бўйича ишлаш муддати тугаган кунда ҳам, у тугагандан сўнг етти календар кун мобайнида ҳам бекор қилишга ҳақлидир.

Етти кунлик муддат шартнома муддати тугагандан кейинги кундан бошланади. Агар етти кунлик муддатнинг тугаши ишланмайдиган кунга тўғри келса, унинг тугаши кейинги ишланадиган кунга кўчирилади.

Иш жойи сақланиб турадиган ходимнинг йўқлиги вақтида тузилган меҳнат шартномасининг муддати ана шу ходим ишга қайтиб келган кундан бошлаб тугайди.

8.1.43. Номуайян муддатга тузилган меҳнат шартномасини, шунингдек, муддатли меҳнат шартномасини иш берувчининг ташаббусига қўра унинг муддати тугашидан олдин бекор қилишга қўйидаги ҳолларда йўл қўйилади:

- технологиядаги, ишлаб чиқариш ва меҳнатни ташкил қилишдаги ўзгаришлар, ходимлар сони (штатлари) ўзгаришига ёки ишлар тарзларининг ўзгаришига ёхуд корхонани тугатишга олиб келган иш ҳажмларининг қисқариши;

- малакаси етарли эмаслиги ёки соғлигининг ёмонлиги оқибатида ходимнинг бажараётган ишга мувофиқ эмаслиги;

- ходимнинг айбли хатти-ҳаракатлари;

- иш берувчининг ташабbusi билан ЎзР Меҳнат Кодексининг 100-моддаси 2-қисмида акс эттирилган сабабларнинг бирига қўра университет ходимлари, шу жумладан, педагог ходимлар билан меҳнат шартномаси белгиланган тартибда бекор қилинади ҳамда ЎзР МК нинг 67-69-, 101-105-, 107-119-, 237-моддалари асосида қўшимча кафолатлар қўлланилади;

- илгари эгаллаб келган лавозими учун танловдан ўтмаган, шунингдек,

танловда қатнашиш учун ариза бермаган педагог кадрлар билан меҳнат шартномаси янги муддатга танловдан ўтмаганлиги ёхуд танловда қатнашишни рад этганлиги сабабли ўкув семестри, йил тугагандан кейин меҳнат қонунчилигига мувофиқ бекор қилинади;

- педагог ходимнинг малакаси етарли бўлмаганлиги сабабли, меҳнат шартномасининг бекор қилиниши аниқ далиллар билан исботланиши лозим, яъни белгиланган тартибда ўtkазилган аттестация натижалари ҳамда университет кенгаши қарорига кўра;

- иш берувчининг ташаббусига кўра ўриндошлар билан меҳнат шартномасини бекор қилишга, кўrsatilgan ҳоллардан ташқари, шунингдек ўриндош бўлмаган бошқа ходимни ишга қабул қилиш муносабати билан ёки меҳнат шартларига кўра ўриндошлик бўйича ишларни чеклаш натижасида йўл қўйилади.

8.1.44. Меҳнат шартномасини иш берувчи ташабbusi билан бекор қилиш, корхонани тугатиш ва корхона раҳбари билан меҳнат шартномасини бекор қилиш ҳолатидан ташқари, касаба уюшмаси қўmitасининг олдиндан розилигини олмасдан туриб йўл қўйилмайди. Иш берувчи меҳнат шартномасини касаба уюшмаси қўmitасининг розилигини олган кундан бошлаб бир ойдан кечиктирмай, айбли хатти-харакатлар учун эса, бундан ташқари, интизомий жазони белгилаш учун кўrsatilgan муддатлардан кечиктирмай бекор қилишга ҳақлидир.

8.1.45. Иш берувчининг ташабbусiga кўra қуидаги ҳолларда меҳнат шартномасини бекор қилишга йўл қўйилмайди:

- вақтинчалик меҳнатга лаёқатсизлик даврида ёки ходимнинг меҳнат тўғрисидаги қонун хужжатлари ёки бошқа меъёрий хужжатларда кўзда тутилган таътилда бўлган вақтида;

- корхона тўлиқ тугатилиб, ходимларни мажбуриятли равища ишга жойлаштириш билан меҳнат шартномаси бекор қилинган ҳоллардан ташқари ҳомиладор аёллар ва уч ёшгача болалари бўлган аёлларга нисбатан меҳнат шартномаси бекор қилинмайди.

8.1.46. Иш берувчи ходимни меҳнат шартномасини бекор қилиш нияти тўғрисида ёзма равища (тилхат олиб) қуидаги муддатларда огоҳлантириши шарт.

Технологиянинг ўзгариши, ишлаб чиқариш ва меҳнатни ташкил этишдаги ўзгаришлар, иш ҳажмларининг қисқариши, ходимлар сони (штати) ўзгариши ёки ишлар тарзининг ўзгариши ёхуд корхонани тугатиш муносабати билан меҳнат шартномасини бекор қилаётгандан, камида икки ой олдин.

Ходимнинг малакаси етарли эмаслиги ёки соғлигининг ёмонлашгани оқибатида бажараётган ишига мувофиқ келмаслиги муносабати билан меҳнат шартномаси бекор қилинаётганида, камида икки ҳафта олдин.

Ходимнинг огоҳлантириш муддатига вақтинчалик лаёқатсизлик даврлари, шунингдек, унинг давлат ёки жамоат вазифаларини бажарган вақти киритилмайди.

8.1.47. Агар тиббий хulosага кўра ходимнинг ўз зиммасига юклangan ишни бажаришни давом эттириши мумкин бўлмаса, иш берувчи меҳнат шартномасини огоҳлантиришсиз бекор қилиши ва ходимга унинг икки ҳаftалик иш ҳақи

ҳажмида бадал тўлаши шарт.

Ходим билан иш берувчи ўртасидаги келишувга кўра ушбу қоидаларда кўзда тутилган огоҳлантириш муддатлари ҳам уларнинг давом этиш муддати билан ўлчанадиган пулли бадал билан алмаштирилиши мумкин.

8.1.48. Ходимнинг айбли характерлари оқибатида меҳнат шартномасини бекор қилиш ҳолатида иш берувчи камидаги уч кун олдин ходимни меҳнат муносабатларининг бекор қилиниши тўғрисида хабардор қилиши ёки бунинг ўрнига керакли ҳажмда бадал тўлаши керак.

8.1.49. Иш берувчи ходим айбли хатти-ҳаракатлар қилган тақдирда у билан меҳнат шартномасини қуидаги асослар бўйича бекор қилишга ҳақлидир:

- ходим ўзининг меҳнат мажбуриятларини (университет ички меҳнат тартиб-қоидаларини) мунтазам бузиб келган бўлса;

- ходим ўзининг меҳнат мажбуриятларини бир марта қўпол бузса.

8.1.50. Меҳнат мажбуриятларини бир марта қўпол бузганлик учун меҳнат шартномасини бекор қилиш мумкин бўлган қўпол бузишларга қуидагилар киритилади:

- ижро интизомини бузиш (Ўзбекистон Республикаси Президентининг Фармонлари, Фармойишлари ва топшириқларида, Ўзбекистон Республикаси ҳукуматининг қарорлари ва фармойишларида, юқори орган, ҳокимлик ва иш берувчининг қарорларида қўйилган вазифаларни амалга оширишни ўз вақтида ва тўлиқ ҳажмда таъминламаганлик);

- ишга узрсиз сабаблар билан чиқмаслик (ишда узрсиз сабаблар билан иш куни мобайнида узлуксиз ёки вақти-вақти билан жами 3 соатдан кўпроқ бўлмаганлик);

- ишга алкоголь ичимликлар, гиёхвандлик воситаларини истеъмол қилиб келиш, буни гувоҳларнинг кўрсатмалари асосида тузилган далолатнома ёки тиббий хулоса тасдиқлаган бўлса;

- иш жойида муассасанинг мол-мулкини ўғирлашни содир этиш, буни гувоҳлар тасдиқлаган бўлса;

- лавозими билан боғлиқ ҳолатда жиноий ҳатти-ҳаракатлар содир этган бўлса;

- тарбиячилик вазифаларини бажараётган профессор-ўқитувчи, ходимнинг мазкур ишда ишлашини давом эттириши мумкин бўлмаган ғайриахлоқий иш-харакатни содир этиши;

- профессор-ўқитувчи, ходим томонидан таълим олувчиларга руҳий ва жисмоний таъсир ўтказилган бўлса;

- университет ходимларининг, таълим олувчиларнинг, шу жумладан, тартиббузарнинг ҳам ҳаёти ёки соғлиғига хавф туғдирадиган тарзда хавфсизлик техникасини, ишлаб чиқариш технологиясини қўпол равишда бузиш;

- маҳфийлиги меҳнат шартномасида шарт қилиб қўйилган сирнинг ходим томонидан ошкор қилиниши;

- бевосита пул ёки товар бойликларига хизмат кўрсатадиган ходим томонидан айбли хатти-ҳаракатлар содир этилиши, агар бу хатти-ҳаракатлар иш берувчи томонидан унга нисбатан ишончнинг йўқолиши учун асос бўлса.

8.1.51. Меҳнат шартномаси қуидаги ҳолларда ҳам бекор қилиниши мумкин:

- ходим ҳарбий ёки муқобил хизматга чақирилганда;

- илгари шу ишни бажарган ходим ишга қайта тикланганда;

- ходим илгариғи ишини давом эттиришига имкон бермайдыган жазога хукм қилиниб, қонуний күчга кирганда, шунингдек, суднинг қарорига кўра ходим ихтисослаштирилган даволаш-профилактика муассасасига юборилганда;

- ишга қабул қилишнинг белгиланган қоидалари бузилганда, агар йўл қўйилган бузилишни бартараф этиш мумкин бўлмаса ва ишни давом эттиришга тўсқинлик қиласа;

- ходим вафот этганида;

- агар ишни давом эттириш уларнинг соғлиғига хавф солса ёки улар учун бошқа зарар келтириш билан боғлиқ бўлса, ота-оналарнинг, васийлар (ҳомийлар), меҳнатни муҳофаза қилиш устидан назорат қилиш органлари, 18 ёшдан ёш бўлган шахслар билан ишлаш бўйича комиссиялар талабига кўра.

8.1.52. Меҳнат шартномасини бекор қилиш тўғрисидаги буйруқда Меҳнат Кодекси ёки бошқа меъёрий ҳужжатларнинг тегишли банди ва моддасини ҳавола қилган ҳолда меҳнат шартномасини бекор қилишнинг асоси қўрсатилади.

Меҳнат шартномаси ходимнинг ташаббусига кўра мазкур қоидаларда кўзда тутилган узрли сабабларга кўра ва қонунчиликда муайян имтиёзлар ва афзалликларни бериш билан боғлиқ бошқа сабабларга кўра бекор қилинганида меҳнат шартномасини бекор қилиш тўғрисидаги буйруқда ушбу сабаблар қўрсатилади.

Университет ходими билан меҳнат шартномаси бекор қилиниши ЎзР МКнинг 106-моддасига биноан тарафларнинг ихтиёрига боғлиқ бўлмаган ҳолатлар бўйича ҳам амалга оширилади. Шунингдек, ЎзР МКнинг 97-моддаси 6-бандига биноан янги муддатга сайланмаганлиги (танлов бўйича ўтмаганлиги) ёхуд сайланишда (танловда) қатнашишни рад этганлиги муносабати билан педагогик ходимлар билан меҳнат шартномаси ўкув йили (семестри) тугаганидан кейин бекор қилинади.

8.1.53. Муддатли меҳнат шартномасида уни муддатидан олдин бекор қилиш пайтида жарима тўлаш тўғрисида тарафларнинг ўзаро мажбурияти кўзда тутилган тақдирида:

- иш берувчи мазкур Қоидаларда кўзда тутилган асослар бўйича меҳнат шартномасини бекор қилиш пайтида ходимга жарима тўлаши шарт, бундан меҳнат муносабатларини ходимнинг айбли хатти-ҳаракатлари учун бекор қилиш ҳолатлари мустасно;

- агар меҳнат шартномаси унинг муддати тугашига қадар ходимнинг ташаббусига кўра, шунингдек, унинг айбли хатти-ҳаракатлари билан боғлиқ асослар бўйича бекор қилинган бўлса, ходим иш берувчига жарима тўлаши шарт;

- агар меҳнат шартномасида жариманинг ҳажми белгиланмаган бўлса, томонлар уни тўлашдан озод этилади.

9. Меҳнат интизомини таъминлаш ва жавобгарлик.

9.1. Университет меҳнат интизоми меҳнат тўғрисидаги қонунчилик ҳужжатларига, жамоа шартномаси шартларига, ушбу қоидаларга ва технология интизомини, меҳнатни муҳофаза қилиш, хавфсизлик техникаси, ишлаб чиқариш санитарияси бўйича талаблар, шунингдек, ҳар бир ходим билан тузилган меҳнат шартномаси шартларини кўзда тутадиган университетнинг бошқа локал

хужжатларига риоя қилишни ўз ичига олади.

9.2. Мехнат мажбуриятларини тегишили равища бажариш, меҳнатда юқори натижаларга эришиш, университетда узок муддат намунали ишлаш ва ишдаги бошқа ютуқлари учун университет ходимларига нисбатан қуйидаги рағбатлантиришлар қўлланиши мумкин.

- миннатдорлик билдириш;
- пул мукофоти билан тақдирлаш;
- қимматбаҳо совға билан мукофотлаш.

Жамият ва давлат олдидаги алоҳида хизматлари учун ходимлар қонунчиликда белгиланган тартибда давлат мукофотларига тавсия этилиши мумкин.

9.3. Тақдирлашлар одатда мазкур ходим ишлаётган таркибий бўлинма раҳбарининг ёки меҳнат жамоасининг тавсияномасига кўра университет раҳбари томонидан чиқариладиган буйруқقا биноан университет кенгашида эълон қилинади.

9.4. Ходимга меҳнат интизомини бузганлиги учун иш берувчи қуйидаги интизомий жазо чораларини қўллашга ҳақли:

- 1) ҳайфсан эълон қилиш;
- 2) ўртача ойлик иш ҳақининг ўттиз фоизидан ортиқ бўлмаган миқдорда жаримага тортиш.

Мехнат интизомини мунтазам равища бузган ходимга ўртача ойлик иш ҳақининг эллик фоизидан ортиқ бўлмаган миқдорда жарима солиш ҳоллари ҳам назарда тутилиши мумкин. Ходимнинг иш ҳақидан жарима ушлаб қолиш Меҳнат кодексининг 164-моддаси талабларига риоя қилинган ҳолда иш берувчи томонидан амалга оширилади (ЎзР 1999 йил 20 августдаги 832-1-сон Қонуни таҳриридаги банд);

3) меҳнат шартномасини бекор қилиш (100-модда иккинчи қисмининг 3- ва 4-бандлари).

Ушбу моддада назарда тутилмаган интизомий жазо чораларини қўллаш таъқиқланади (ЎзР МК нинг 181-моддаси).

9.5. Интизомий жазолар ишга қабул қилиш хуқуқи берилган шахслар томонидан қўлланилади (ЎзР МК нинг 182-моддаси).

9.6. Интизомий жазо қўлланишидан аввал ходимдан ёзма равища тушунтириш хати талаб қилиниши лозим. Ходимнинг тушунтириш хати беришдан бош тортиши унинг содир қилган ножӯя хатти-ҳаракати учун жазо қўллашга тўсиқ бўла олмайди. Ходимнинг тушунтириш хати беришдан бош тортиши далолатнома билан расмийлаштирилади.

9.7. Интизомий жазонинг қўлланишида содир этилган ножӯя хатти-ҳаракатнинг қай даражада оғир эканлиги, шу хатти-ҳаракат содир этилган вазият, ходимнинг олдинги иши ва хулқ-атвори ҳисобга олинади.

9.8. Ҳар бир ножӯя хатти-ҳаракат учун фақат битта интизомий жазо қўлланиши мумкин.

9.9. Интизомий жазо бевосита ножӯя хатти-ҳаракат аниқлангандан кейин, аммо бу хатти-ҳаракат аниқлангандан бошлаб, ходимнинг касал ёки таътилда бўлган вақтини ҳисобга олмасдан, узоғи билан бир ой ичидага қўлланилади.

9.10. Ножўя хатти-ҳаракат содир этилган кундан бошлаб олти ой ўтганидан, молия-хўжалик фаолиятини тафтиш этиш ёки текшириш натижасида аниқланганда эса содир этилган кундан бошлаб икки йил ўтганидан кейин жазони қўллаб бўлмайди. Жиноий иш бўйича иш юритилган давр бу муддатга кирмайди.

9.11. Интизомий жазо берилгани тўғрисидаги буйруқ (фармойиш) ёки қарор ходимга маълум қилиниб, тилхат олинади (ЎзР МКнинг 182-моддаси).

9.12. Интизомий жазонинг амал қилиш муддати жазо қўлланилган кундан бошлаб бир йилдан ошиб кетиши мумкин эмас. Агар ходим шу муддат ичида яна интизомий жазога тортилмаса, у интизомий жазо олмаган деб ҳисобланади. Бундай ҳолда интизомий жазони бекор қилиш тўғрисида буйруқ чиқарилмайди.

9.13. Интизомий жазони қўллаган иш берувчи ўз ташабуси билан, ходимнинг илтимосига биноан, меҳнат жамоаси ёки ходимнинг бевосита раҳбари илтимосномасига кўра жазони бир йил ўтмасдан олдин ҳам олиб ташлашга ҳақли (ЎзР МКнинг 183-моддаси).

Ходимдан интизомий жазони муддатидан олдин олиб ташлаш иш берувчининг буйруғи билан расмийлаштирилади.

9.14. Интизомий жазо устидан ходим Ўзбекистон Республикаси Меҳнат Кодексининг 184-моддасида белгиланган тартибда шикоят қилиши мумкин.

9.15. Иш берувчига ходим бевосита тўғридан-тўғри заарар етказган ҳолда интизомий жазо ва таъсир кўрсатишнинг бошқа чораларини қўллашдан қатъи назар, ходим, бундан ташқари, қонунчиликда белгиланган тартибда моддий жавобгарликка ҳам тортилиши мумкин.

9.16. Меҳнат интизомини бузганлик учун ходимларга нисбатан, интизомий жавобгарлиқдан ташқари, локал ҳужжатлар билан таъсир кўрсатишнинг бошқа чоралари ҳам қўлланиши мумкин (мукофотдан, иш якунлари бўйича йил учун мукофотдан тўлиқ ёки қисман маҳрум қилиш ва х.к.).

9.17. Университетнинг мансабдор шахслари меҳнат тўғрисидаги қонунчиликни бузганлик учун қонунга биноан кўзда тутилган ҳолларда маъмурий ёки жиноий жавобгарликка тортиладилар.

Бундай жавобгарлик куйидаги ҳолларда юзага келади:

- меҳнат шартномасининг ғайриқонуний эканлигини билиб туриб бекор қилиш ёки ишга тиклаш тўғрисидаги суд қарорини бажармаслик, шунингдек, ҳомиладорлиги ёки болага қарashi кераклигини важ қилиб аёлларни ишга қабул қилишдан **билиб туриб** ғайриқонуний тарзда бош тортиш; ишга қабул қилишнинг белгиланган тартибини бузиш (маҳаллий меҳнат органлари томонидан юборилган шахсларни қабул қилишдан бош тортиш);

- муқобил хизмат хизматчилари, ҳарбий хизматта мажбурларни ҳужжатсиз ёки ҳакиқий бўлмаган шахсни тасдиқловчи ҳужжатлар билан қабул қилиш;

- қонуний кучга кирган суд ҳукми билан муайян лавозимларни эгаллаш ёки фаолият билан шуғулланиш тақиқланган шахсларни ишга қабул қилиш;

- ёнфинга қарши қоидалар ва хавфсизлик техникасини, ишлаб чиқариш санитарияси ёки ходимга зарар келтиришга сабаб бўлган бошқа меҳнат қоидаларини бузганлик учун;

- ходимнинг мурожаатини кўриб чиқишдан бош тортиш ёки уни ўз вақтида кўриб чиқмаслик ёхуд улар бўйича асоссиз зид қарор қабул қилиш, ногиронларни

ишга жойлаштириш учун иш жойларининг энг кам сонини яратиш бўйича маҳаллий давлат ҳокимияти органларининг қарорларини ижро этмаганлик ва ҳоказолар учун.

10. Бино ичидағи тартиб.

10.1. Ўқув биноларининг зарурий жиҳозлар (мебель, ўқув ускуналари, нормал температура, ёритилиш ва бошқалар) билан таъминланиши учун университет молия-иктисод ишлари бўйича проректори жавобгардир.

Лаборатория ва кабинетларда ўқув жиҳозларининг мавжудлиги ва бутлиги учун лаборатория мудири ҳамда моддий жавобгар шахслар жавоб беради.

Муассаса биноси ичида:

- а) бош кийимда ва устки кийимда (пальто ва ҳ.к.) юриш;
- б) қаттиқ гапириш, шовқин қилиш, дарс пайтида коридор бўйлаб кезиш;
- в) чекиши;
- г) спиртли ичимликлар ичиш, шунингдек, шу ҳолатда бўлиш қатъиян ман этилади.

Университет биноларига кириб-чиқиш турникет тизими орқали назорат қилинади.

Университет маъмурияти бинони қўриқлашни, жиҳозлар, ускуналар ва бошка зарур нарсаларнинг сақланиши, шунингдек, ўқув ва майший бино ичида зарур тартибни таъминлашга мажбур.

Бинони қўриқлаш, жиҳозларнинг сақланиши ва ёнфинга қарши ҳамда санитария қоидаларини таъминлаш университет ректори бўйруғи асосида маъмурий-хўжалик бўлими ходимлари томонидан амалга оширилади.

10.2. Университетда фуқароларни оғзаки мурожаатлари билан қабул қилиш учун қўйидаги қабул вақтлари белгиланади:

10.2.1. Ректор:

ҳафтанинг белгиланган куни:

жума: соат 14⁰⁰ дан 16⁰⁰ гача.

10.2.2. Проректорлар:

ҳафтанинг жадвалда белгиланган кунлари.

10.2.3. Факультетлар деканлари ва ўринbosарларининг қабул вақти ҳафта давомида белгиланади.

10.3. Ўқув биноси хоналари, лаборатория ва кабинетларнинг калитлари навбатчи-қўриқлаш ходимида сақланади.

10.4. Ички тартиб-қоидалари ёки ундан қўчирма университетнинг порталида, факультетлар ва бўлимларда кўринарлик жойга осиб қўйилади.

11. Иш вақти ва дам олиш вақти.

11.1. Ходим ушбу қоидаларга, навбатчилик жадвалларига ва меҳнат шартномаси шартларига мувофиқ ўзининг меҳнат мажбуриятларини бажариши керак бўлган вақт иш вақти ҳисобланади.

11.2. Университетда ҳар кунги иш вақти 7 соатни ташкил этадиган олти кунлик иш ҳафтаси белгиланган. Профессор-ўқитувчилар таркибига 6 соатлик иш куни белгиланган.

Барча ходимлар учун ҳар ҳафталик дам олиш вақти бир дам олиш кунини (якшанба) ташкил этади. Ходимнинг иш вақти ҳафтасига 40 соатдан ошмаслиги керак (ЎзР МКнинг 115-моддаси).

11.3. Муассасанинг қуйидаги ходимлари учун иш вақтининг қисқартирилган муддати белгиланади:

- 16 дан 18 ёшгача бўлган шахсларга – ҳафтада 36 соатдан ошмайдиган (ЎзР МКнинг 242-моддаси);

- I ва II гурӯҳ ногиронларига – ҳафтада 36 соатдан ошмайдиган (ЎзР МКнинг 220-моддаси);

- ноқулай меҳнат шароитларидағи ишларда банд бўлган ходимлар учун иш вақтининг қисқартирилган муддати (ЎзР МКнинг 117-моддаси);

- профессор-ўқитувчилар учун иш вақти муддати ҳафтасига 36 соатдан ошмаслиги лозим (ЎзР МКнинг 118-моддаси);

11.4. Ҳар кунги ишнинг давомийлик вақти қуйидаги ҳолларда бир соатга қисқартирилади:

- байрам (ишланмайдиган) кунлари арафасида;

- тунги вақтда ишларни бажарганда (соат 22.00 дан то 6.00 гача бўлган вақт тунги вақт ҳисобланади);

- қонунчиликда кўзда тутилган бошқа ҳолларда.

11.5. Ходим билан иш берувчи ўртасидаги келишув бўйича ишга қабул қилиш пайтида ҳам, кейинчалик ҳам тўлиқсиз иш куни ёки тўлиқсиз иш ҳафтаси белгиланиши мумкин.

Иш берувчи қуйидаги ҳолларда тўлиқсиз иш вақтини белгилаши мумкин:

- ҳомиладор аёллар; 14 ёшгача боласи (16 ёшгача ногирон боласи) бўлган аёллар, шу жумладан, унинг ҳомийлигига ёки тиббий хulosага мувофиқ оиланинг касал аъзосини боқаётган шахснинг илтимосига кўра, қонунчиликда кўзда тутилган ҳолларда;

- тўлиқсиз иш вақти шароитида ишлаш ходим учун ҳар йилги таътил муддатини меҳнат стажини ҳисоблаш ва бошқа меҳнат ҳукуқларини бирор-бир тарзда чеклашларга сабаб бўлмайдиган ва ишланган вақтга мутаносиб ҳолда ҳақ тўланади.

11.6 Муассасада ҳар кунги ишнинг бошланиш ва тугаш ҳамда дам олиш ва овқатланиш учун танаффус вақти қуйидагича белгиланади, масалан:

ҳар кунги ишнинг бошланиш вақти: соат 8⁰⁰.

ҳар кунги ишнинг тугаш вақти: соат 16⁰⁰ (шанба 14⁰⁰).

овқатланиш учун танаффус вақти: соат 12:00 дан 13:00 гача.

Дарс машғулотлари тасдиқланган жадвалга мувофиқ бошланади ва тугайди. Профессор-ўқитувчилар кунлик иш режаси дарс жадвалига мувофиқлаштирилади.

11.7. Иш шароитларига кўра тушки танаффус вақтини белгилаш мумкин бўлмаган ходимларга овқатланиш учун иш вақтида камида 30 минут берилади. Бундай ишлар рўйхати, овқатланишинг бошланиш ва тугаш вақти ҳамда жойини иш берувчи касаба уюшмаси қўмитаси билан келишилган ҳолда тасдиқлайдиган навбатчилик жадвалига биноан белгиланади.

11.8. Навбат билан ишлайдиган бўлинмаларда (участкаларда) иш навбатининг вақти, уларнинг навбатланиш тартиби, тушки танаффус вақти ёки овқатланиш

вақти, дам олиш кунларини бериш университет раҳбарининг касаба уюшмаси қўмитаси билан келишган ҳолда тасдиқлаган навбатчилик жадвалига кўра белгиланади.

Ходимни ишга икки навбат давомида кетма-кет жалб этиш таъзиқланади.

Ишнинг тугаши билан унинг кейинги кунда бошланиши (навбатда) ўртасидаги ҳар кунги дам олиш вақти 12 соатдан кам бўлмаслиги керак.

11.9. Ҳар кунги иш вақти (навбат) дан ортиқча белгиланган иш ходим учун иш кунидан ташқари меҳнат вақти ҳисобланади.

Иш кунидан ташқари меҳнат қилишга фақат ходимнинг розилиги билан йўл қўйилади.

Иш кунидан ташқари ишлашнинг вақти икки кунда ҳар бир ходим учун тўрт соатдан (зараарли ва оғир меҳнат шароитларида ишлашда кунига икки соатдан) ва бир йилда 120 соатдан ошмаслиги керак.

Муассаса ходимлари, шу жумладан, профессор-ўқитувчилар таркибининг қўйидаги ишлари ўриндошлиқ иши ҳисобланмайди:

- йилига 240 соатдан ошмаган ҳажмда соатбай тартибидаги педагогик иши;
- мустақил тадқиқотчиларга йилига 25 соат, катта илмий ходим-изланувчиларга йилига 50 соат ҳажмда соатбай илмий раҳбарлик.

Қонунчиликка мувофиқ бошқа иш бажариш.

Иш вақтидан ташқари ишлашга қўйидагиларга рухсат берилмайди:

- иш навбатининг вақти 12 соатни ташкил этадиган ходимлар;
- 18 ёшгача бўлган ходимлар;
- ноқулай меҳнат шароитларида иш бажараётган ходимлар.

11.10. Ходимларнинг айrim тоифаларини дам олиш ва байрам (ишланмайдиган) кунларида ишга жалб этишга фақат фавқулодда ҳолларда иш берувчининг ёзма фармойиши билан ўрнатилган тартибда йўл қўйилади.

11.11. 18 ёшгача бўлган шахсларни тунги ишларга ҳамда дам олиш ва байрам кунларида ишлашга жалб этиш таъзиқланади.

Ногиронлар, ҳомиладор аёллар ва 14 ёшгача болалари бўлган аёллар кўрсатилган ишларга факат уларнинг розилиги билан жалб этилиши мумкин.

Бунда ногиронлар бундай ишлар тиббий тавсиялар билан уларга таъзиқланмаслиги шарти билан жалб этилади. Шунга ўхшашиб тиббий тавсияси бўлган ва ўзи розилик билдирган ҳомиладор аёллар ва уч ёшгача болалари бўлган аёллар кўрсатилган ишларга жалб этилиши мумкин.

11.12. Барча ходимларга, шу жумладан, ўриндошларга ҳам иш жойи ҳамда ўртача иш ҳақини сақлаб қолган ҳолда ҳар йилги меҳнат таътиллари берилади.

11.13. Ҳар йилги таътиллар (асосий ва қўшимча) вақти уларга ҳақ тўлаш ва ҳисоблаш тартиби, шунингдек, таътил олишга ҳукуқ берадиган иш стажини ҳисоблаш қонунчиликда кўзда тутилган тартибда амалга оширилади.

11.14. Ходимнинг аризасига кўра унга иш ҳақи сақланмаган ҳолда таътил берилиши мумкин, унинг қанча давом этиши томонларнинг келишуви билан белгиланади.

11.15. Ҳар йилги асосий таътил қўйидагича берилади: ишланган биринчи йил учун – олти ой ишлагандан кейин;

- иккинчи ва кейинги йиллардаги иш учун – таътиллар жадвалига мувофиқ иш

йилининг исталган вақтида, педагог ходимларга ўқув йили тугагандан кейин берилади.

11.16. Таътил ҳар йили у бериладиган иш йили тугашига қадар берилиши керак. Таътил ходимнинг ёзма аризасига кўра қисмларга бўлиб берилиши мумкин. Таътил қисмларидан биринчиси камидан 12 иш кунини ташкил этиши керак.

Фақат ходимнинг розилиги билан таътилдан чақириб олиш мумкин. Таътилнинг фойдаланилмаган қисми жорий йилда берилади ёки кейинги йилга кўчирилади.

11.17. Ижтимоий таътилларнинг барча турлари, шунингдек, ноқулай иш шароитларида ишлаш, ишнинг алоҳида тарзи, оғир ва ноқулай табиий иқлим шароитларида ишлаганлик учун қўшимча таътилларнинг барча турларидан, албатта, фойдаланилиши керак, уларни пул бадали билан алмаштиришга йўл қўйилмайди;

- ўқиш билан боғлиқ таътиллар (ЎзР МКнинг 254-257-моддалари);
- ижодий таътиллар (ЎзР МКнинг 258-моддаси);

11.18. Ҳар йили бериладиган таътиллар календарь йили бошланишига қадар университет касаба уюшмаси қўмитаси билан келишилган ҳолда раҳбар томонидан тасдиқланган жадвал асосида белгиланади.

Ходим таътилни бериш вақти тўғрисида унинг бошланишидан кўпи билан 15 кун олдин хабардор қилиниши керак.

11.19. Таътил учун ҳақ таътил бошланадиган кундан олдинги кунда тўланиши керак.

Ходимнинг унга таътил вақти учун ҳақ тўлангунгача берган аризасига кўра таътил бошқа муддатга кўчирилиши мумкин.

11.20. Ходим билан иш берувчи ўртасидаги, келишувга кўра меҳнат шартномаси бекор қилинганда (шу жумладан, унинг муддати тугаши муносабати билан ҳам) ходимнинг хоҳишига кўра меҳнат муносабатларини кейин тутатган ҳолда ҳар йилги асосий ва қўшимча таътиллар берилиши кўзда тутилиши мумкин.

Мазкур ҳолда таътилнинг тугаш куни меҳнат шартномасини бекор қилиш санаси деб ҳисобланади.

Кейин ишдан бўшатиши шарти билан таътилга ёки томонларнинг келишувига кўра белгиланган меҳнат шартномасини бекор қилиш тўғрисида огоҳлантириш муддати тугаган бўлса, меҳнат шартномасини бекор қилиш тўғрисидаги аризани қайтариб олишга ҳақли бўлмайди.

12. Якуний қоидалар.

12.1. Низоларни ҳал этиш тартиби.

12.1.1. Ҳар бир ходим ва таълим оловчи қонунчиликда, мазкур қоидаларда, университетнинг бошқа локал хужжатларида ҳамда меҳнат ва мутахассис тайёрлаш бўйича шартномаларида кўзда тутилган хуқуқларини ҳимоя қилиш, шу жумладан, судга мурожаат қилиш хуқуқига эгадир.

12.1.2. Ўзининг хуқуқларини бузилган деб ҳисобловчи ходим ва таълим оловчи мустақил равишда ёки касаба уюшмаси қўмитаси орқали иш берувчига оғзаки ёки ёзма шаклда мурожаат қилишга ҳақлидир. Ходимнинг мурожаати қонунчиликда кўзда тутилган тартибда рўйхатга олиниши керак.

12.1.3. Ёзма жавоб ходимга унинг мурожаати моҳиятига кўра, бевосита кўриб чиқилгандан кейин юборилади.

Меҳнат шароитларини ўзгартириш тўғрисидаги мурожаатга жавоб ходимга бундай ўзгаришга бўлган ҳуқук қонунда кўзда тутилган уч кундан кечиктирмай жўнатилиши керак.

Ходим билан иш берувчи ўртасида кўрсатилган ҳолдаги ихтилоф пайтида ёки иш берувчининг жавобидан қониқмаганда ходим ўзининг танлашига кўра, меҳнат низосини ҳал этиш учун меҳнат низолари бўйича комиссияга (бундан кейин МНК) ёки бевосита судга, шунингдек, ваколатига кирадиган университет ходимларини ҳимоя қилувчи бошқа органларга мурожаат қилишга ҳақлидир.

12.1.4. Ходим томонидан берилган ариза МНКда рўйхатга олинади ва ариза берган ходим иштирокида у берилган кундан бошлаб 10 кундан кечиктирмай кўриб чиқлади. Ходимнинг аризасини кўриб чиқишида иштирок этмаслигига фақат унинг ёзма аризасига кўра йўл қўйилади. Комиссиянинг мажлисига ходим узрли сабабларсиз келмаган тақдирда мазкур аризани кўриб чиқмаслик тўғрисида қарор қабул қилиши мумкин, бу эса ходимнинг қайтадан ариза топшириш ҳуқуқидан маҳрум қилмайди.

12.1.5. МНК қарори устидан манфаатдор ходим ёки иш берувчи МНКнинг хулосасидан кўчирма нусхасини олгандан кейин 10 кун ичида судга мурожаат қилиши мумкин.

12.1.6. Ходим судга ёки МНКга қуидаги муддатларда мурожаат қилишга ҳақлидир:

- ишга тиклаш тўғрисидаги низолар бўйича ходимга у билан меҳнат шартномасини бекор қилиш тўғрисидаги буйруқнинг кўчирма нусхаси топширилган кундан бошлаб кўпи билан бир ой ичида;

- бошқа низолар бўйича - ходим ўз ҳукуқининг бузилгани тўғрисида билган ёки билиши керак бўлган кундан бошлаб уч ойдан кечиктирмай;

- ходимнинг соғлиғига етказилган заарни тўлаш тўғрисидаги низолар бўйича судга мурожаат қилиш муддати белгиланмайди.

Мазкур ички тартиб-қоидалар Самарқанд Давлат университети кенгашининг 2020 йил 29 декабрдаги 5-сонли мажлисида муҳокама қилиниб, маъқулланган.

Ўқув ишлари бўйича проректор

А.Солеев

Ёшлар билан ишлаш бўйича проректор

А.Айматов

Илмий ишлар ва инновациялар бўйича проректор

Х.Хушвақтов

Молия-иктисод ишлари бўйича проректор

И.Рахмонов

Халқаро ҳамкорлик бўйича проректор

М.Носиров